

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrtni strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Na delo za beatifikacijo Slomškega.

Tiskarna sv. Cirila, ki je v svojih do-
sedanjih 50 letih služila svojemu na-
rodu in bila sredi boja za njegove pra-
vice, je sedaj, ko živimo v svoji narod-
ni državi, zastavila svoje sodelovanje
še drugod. Prizadevanju, ki ga vodi
prevzvišeni škof dr. Ivan Jožef Toma-
žič za beatifikacijo Slomškega, se je pri-
družila in dala pobudo za ustanovitev
društva »Slomškova družina«. To
društvo ima namen: propagirati in po-
magati pri pripravah za beatifikacijo
služabnika božjega Antona Martina
Slomškega. Da to doseže, opravlja v ta
namen javne molitve za beatifikacijo,
navaja članstvo, da opravlja zasebne
molitve, prireja tudi izvincerkvene slo-
vesnosti, akademije, zborovanja, spre-
vode v propagandne namene, zbira
podpise in prispevke za beatifikacijo,
zalaga slike, knjige, note, izdaja svoje
glasilo, ima svoj naraščaj: Slomškova
mladina.

Delovni program tega društva za leto 1935—1936.

September 1935: Proslava smrtnega dne Slom-
škega s pridigo, v cerkvi uvedba stalne mo-
litve za beatifikacijo posebno vsako sredo.
Oktober: Uvedba ljudskega cerkvenega petja
Slomškovih blagoslovnih pesmi.
November: Slomškov mesec, šolska proslava,
društvena proslava. Ves potreben program
dopošljemo pravočasno.
December: Adventno sv. obhajilo darujemo
vsi v ta namen. Skupna sv. obhajila s pri-
mernimi nagovori.
Januar 1936: Začnemo podpisovati prošnjo za
beatifikacijo, ki naj jo podpiše vsak Slove-
nec. Podpisovali jo bodo tudi ugledni pri-
jatelji našega naroda širom sveta, posebno
zastopniki slovanskih narodov.
Ta mesec je obenem določen, da slovenski
fantje skupaj na krajevno najbolj prikla-
den način spoznajo Slomškove nauke iz
molitvenika »Življenja srečen pot«.
Februar: Podpisovanje traja dalje. — Ta me-
sec bodo slovenska dekleta poslušala ali
brala Slomškove poučne besede iz knjige
»Krščansko devištv«.
Marec: Kot materski mesec naj obsega pri-
reditve v počastitev Slomškove matere in
vseh slovenskih mater, ki so vzgojile kake-
ga dobrega duhovnika. Za matersko pro-
slavo se bo vsem poslal načrt in snov.
April: Mesec mož. Po skupnem sv. obhajilu
in primernem nagovoru se zberejo, da se
dogovorijo, kaj bo dala posamezna družina
v župniji za stroške, ki so v beatifikacij-
skem procesu ogromni.

Maj: Povsod bomo čitali Slomškov šmar-
nice in tako bomo vsi imeli priliko, da ču-
jemo besedo njegovo iz njegovih najlepših
pridig.

Junij: Slomškov mladinski dan v Mariboru,
na katerem se zbere šolska mladina iz vseh
krajev. Spored objavimo naknadno. Slomše-
kovi dnevi v dneh 28. in 29. junija, na ka-
terih se zberejo zastopniki župnij, občin in
ustanov ter društev, kateri prinesejo mari-
borskemu škofu dr. Ivan Jožef Tomažiču
podpisane prošnje in prispevke. Upamo, da
se nam bo posrečilo, dobiti za te dni tudi
zastopnike ostalih slovanskih narodov, ki
bodo z nami združeni molili v isti namen.
Tudi za te dni spored še objavimo.

Nadaljnje delovanje društva se bo dolo-
čilo pozneje. Da bodo mogli vsi, ki imajo
naklonjeno voljo, z nami sodelovati, bodo
prejeli pravočasno vsa potrebna navodila in

tiskovine. — Ta načrt je odobren tudi od
preč. kn.-šk. ordinarijata v Mariboru.

Našim naročnikom!

Zavedajmo se, da je tudi naš list iz
tistih časov, saj so ga ustanovili učen-
ci velikega Slomškega. Zato vabimo vse
naročnike, da se tudi vsi začnejo ude-
leževati tega dela in sicer najpreje z
molitvijo. Vsako sredo — sredi je roj-
stni in smrtni dan Slomškega — opra-
vite molitev za beatifikacijo Slomškega,
ali kako dobro delo v ta namen. Tudi
sodelujte, da bo program, ki ga danes
»Slomškova družina« objavlja, v ce-
loti izvršen, vsi Slovenci, kjerkoli smo,
se združimo v eni misli, v eni želji, v
eni molitvi, v enem delu, da bo Vse-
mogočni, od katerega prihaja vsak do-
ber dar, ki nam je v svojem služabni-
ku škofu Antonu Martinu Slomšku
poslal tolikega učenika in pastirja,
uslišal naše pobožne molitve in ga po-
veličal, da bo pred vesoljno Cerkvijo
prištet zveličanim!

V NAŠI DRŽAVI.

Imenovanje dveh novih banov. Dne
11. septembra je prispela iz Beograda
naslednja vesela vest: Z ukazom kr.
namestnikov v imenu Nj. Vel. kralja
Petra. na predlog predsednika mini-
strskega sveta g. dr. Milana Stojadino-
viča je vpokojen ban dunavske bano-
vine g. Miloško Vasovič, ban dravske
banovine g. dr. Dinko Puc pa je raz-
rešen dolžnosti bana; za bana dunav-
ske banovine je imenovan g. Svetislav
Paunović, državni svetnik v pokoju,
za bana dravske banovine pa je posta-
vljen g. dr. Marko Natlačen, odvetnik
v Ljubljani. Novoimenovana gospoda
bana sta položila prisego nocoj ob pol
8. uri v predsedništvu ministrskega
sveta pred g. predsednikom ministrs-
kega sveta.

Za novega bana vardarske banovine
je postavljen Ranko Trifunović. Bil je
že večkrat okrajni načelnik in je eden
najbolj odličnih radikalov.

**Nekaj iz življenja našega novega ba-
na.** Dr. Marko Natlačen se je rodil 24.
IV. 1886 v Mančah v Vipavski dolini.
Gimnazijo je končal z odliko v Ljub-
ljani. Na Dunaju je dovršil pravne na-
uke in postal doktor leta 1912. Že kot
srednješolec in posebno še pa na viso-
ki šoli je bil vedno na vodilnem mestu
med katoliškimi slovenskimi visoko-
šolci. Leta 1919 je postal v Ljubljani

samostojen odvetnik in stoji od tedaj
v prvih vrstah bivše SLS, v kateri je
postal leta 1926 poslovodni podpred-
sednik. Pri volitvah v oblastno skup-
ščino leta 1927 je bil izvoljen za oblast-
nega poslanca in od oblastnih poslan-
cev za predsednika oblastnega odbora.
Pod njegovim predsedstvom je ljub-
ljanska oblast delovala najuspešneje
ter se veselila ožje avtonomije do raz-
delitve države na banovine 15. I. 1929.
— V sedajnem političnem položaju je
g. dr. Natlačen ena najbolj vplivnih
osebnosti med Slovenci in bo zavzemal
tudi v novi JRZ vodilno mesto ter bo
kot ban mož na svojem mestu. Imeno-
vanja novega bana se je razveselila vsa
dobro misleča Slovenija, ki g. Natlače-
na iskreno pozdravlja, mu čestita in
mu želi na tako važnem ter odgovor-
nem mestu dolgotrajnega in z obilnim
božjim blagoslovom spremljanega de-
lovanja!

Minister dr. M. Krek med štajerci.
V soboto dne 14. septembra se je pri-
peljal v Maribor g. minister dr. Miha
Krek. V dvorani Zadržne gospodar-
ske banke je bilo zvečer najlepše zbo-
rovanje, katerega je otvoril, vodil in
zaključil g. Franjo Žebot. Govoril je
ob splošnem navdušenju in odobrava-
nju g. minister dr. M. Krek. V nedeljo
dne 15. septembra sta se vršila v Kri-
ževcih pri Ljutomeru in pri Sv. Lenar-
tu v Slov. goricah najboljše obiskana
ljudska tabora naših mož in fantov. V
Križevcih je govoril g. minister dr. M.
Krek, dr. J. Leskovar iz Maribora in
tajnik stranke Marko Krajnc. Zbranih

je bilo nad 2000 naših najboljših ljudi. Pri Sv. Lenartu je pozdravljala in odobraval izvajanja govornikov ministra in našega Žebota nad 3000 glava ljudska množica.

Politični tabor v Konjicah. V nedeljo, dne 22. septembra, po rani sv. maši je v Konjicah velik politični tabor za ves konjiški okraj. Na zboru govori minister dr. Miha Krek. Možje in fantje, pridite v čim največjem številu!

Razširjena Ljubljana. Na predlog g. notrajnega ministra je podpisan ukaz o združitvi najbližjih okoliških občin z Ljubljano. Pod veliko in razširjeno Ljubljano spadajo občine iz okolice: Moste, Šiška, Vič, južni del Ježice, Polje, Dobrunje in Štepanja vas.

Novi celjski mestni svet je bil zapri-sežen dne 11. septembra in je novi župan g. Mihelčič prevzel posle že dne 10. septembra od obeh dosedanjih županov.

Harmonika — izobraževalno sredstvo! Slovenski narodni vzgojitelj škof Slomšek poudarja v svoji znani pesmi »Veselja dom« to-le: »Prav'ga veselja na rajanju ni: pijance, plesavce veselje beži!« Glasilo Zveze društev kmetijskih fantov in deklet »Kmetijski list« pa je druga mnenja ter vneto zagovarja ples. Kar se tiče osebnega mnenja gospodov okoli »Kmetijskega lista«, naj so preverjeni, da jim radi pripovščimo ples kot »izraz umetnostnega izživljanja«. Naj plešejo do najvišje umetnostne popolnosti! Kar pa se tiče slovenske kmetijske mladine, ji bomo vedno priporočali Slomšekova navodila ter jo svarili pred pijančevanjem in plesanjem po gostilnah ob »milih« zvokih harmonike. Ob takih prilikah se ne izživljajo »umetnostna« čuvstva, marveč prav mnogokrat čisto drugi nagoni. Kdor pozna kmečko življenje, dobro ve, koliko gorja je prišlo s plesišč. Ob koncu svoje vnete obrambe plesa izjavlja »Kmetijski list«, da »naša« mladina mimo zabavljanja pojde na delo! Ali so plesne prireditve izobraževalno delo in harmonika izobraževalno sredstvo?!

Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ) ima svojo osrednjo pisarno v hotelu »Pariz« v Beogradu. Vrhovno tajništvo stranke bo vodil g. Miloš Ivković, bivši generalni konzul v Rimu. G. Ivković je rodom Hrvat. Srednjo šolo je študiral v Ljubljani, vojake je služil v Trstu. Bil je profesor v Skoplju, odkoder je bil poklican od pokojnega Pašića v zunanje ministrstvo. — JRZ bo imela v Beogradu svoje osrednje in dnevno izhajajoče glasilo. Po ostalih mestih v banovinah se bodo ustanovili tedniki, v kolikor se stranka ne bo naslonila na časopise, ki že zastopa program in smernice Jugoslovanske radikalne zajednice.

V DRUGIH DRŽAVAH.

OKOLI VRELE KAŠE.

Takšna kaša je Abesinija. Veliko mačkov — kaj pomenja ta prisposoba, je vsem jasno — hodi okoli nje. S svojimi gobčki silijo v njo, da bi utesili svoj glad ali vsa svoj pohlep. Niso vsi enake nravi. Eden je vojaško nastro-

jen, da kar piha bojaželjnosti. Drugi je zmernejši, ker zna bolje krotiti svojo pohlepnost. Na zunaj najdostojnejši so velekapitalistični mački, ki prihajajo ne s kanoni, tanki in letali, marveč z milijoni. Dosegli bi že bili uspeh, ako bi jih drugi ne odirali od skleda. Zaužitna pa še ta kaša ni za nikogar, ker še ni dovolj ohlajena.

Ohlajevalnih poskusov je že bilo veliko storjenih. Poskušala je to ter še vedno poskuša mednarodna politika po svojih hladilnih cevih. Uspeha pa ni bilo. V lanski zimi — ko je pri nas zima, je v Abesiniji toplo — so se zgodili znani dogodki v obmejnem ozemlju pri Ualualu, kjer je v mesecu decembru pri nekem vodnjaku obležalo kakšnih 130 Abesincev in Italijanov. Kdo je kriv? Abesinci so valili krivdo na Italijane, ti pa zopet na Abesince. Saj je na svetu tako, da nikdo noče biti kriv, marveč se hoče vsak krivde iznebiti. In res v tem sporu nobeden ni bil kriv. Tako je namreč odredilo mednarodno razsodišče, ki je preiskovalo te dogodke. Njegova sodba — salomonska — je ta: radi dogodkov pri Ualualu ne zadene krivda ne Italijanov ne Abesincev. Sodba je bila sestavljena po receptu: Volk sit, koza cela. Recept pa le ni pomagal: abesinska koza je do zdaj še ostala cela, toda volk je lačen. In dalje so se vršila posvetovanja, nasvetovanja, pretresovanja. Včasih se je to godilo v prijaznem tonu, včasih pa je volk malo bolj zarenčal, koza pa glasnejše zameketala. V tem mesecu je imela Zveza narodov z abesinsko zadevo dosti sitnega posla. Svet Zveze narodov je o njej razpravljal. Na obtožbo, ki je vsebovala največje abesinske grehe, je odgovoril zastopnik Abesinije, francoski profesor dr. Jeze — zakaj neki ima že tako izzivalno ime?! — z govorom, ki je bil povzročitelj velike jeze. Posledica je bila, da ga niso hoteli več poslušati. Sestavili pa so odbor petorice z nalogo, da temeljito prouči abesinski problem (vprašanje) ter stavi zadovoljive predloge. V tem odboru so zastopniki Anglije, Francije, Španije, Poljske in Turčije.

Prvima dvema velesilama — Angliji in Franciji — pripada največja naloga. Saj smejo v mednarodnem koncertu sodelovati kot proizvajalci samo velesile, manjše ali celo majhne države pa imajo samo nalogo, da nosijo in držijo note igralcem. Včasih tudi kakšna manjša država malo udari po bobnu, pa ji kmalu vzamejo udarilo iz rok. Tako svet upa tudi v abesinskem slučaju, da se bo dvema velesilama posrečilo pomiriti razburjene duhove ter svetu ohraniti mir. Ako pa se to ne bi posrečilo (trdno pa upamo, da se bo v interesu sveta in človeštva to končno vendar le posrečilo), bi imel tisti maček, ki bo pomolil svoj gobček v vrelo abesinsko kašo, težak, težak posel.

Dva punta. Minuli teden sta bila udušena dva punta in sicer na Grškem in na Portugalskem. V Grčiji v Atenah so nastopili nekateri višji oficirji proti prenatlegemu monarhističnemu stremljenju podpredsednika vlade in vojnega ministra Kondilisa. Po udušitvi upo-

ra je izdala vlada proglas in zatrjuje, da se bo vršil na Gršem plebiscit za monarhijo ali republiko drugo ali tretjo nedeljo v novembru. — Poskus upora je bil zatrt in v kali udušen na Portugalskem, kjer je zvedela vlada pravočasno za prevratne namene zarotnikov, ki so se bili strnili v skupno protirežimsko fronto iz članov razpuščenih strank, iz tajnih delavskih organizacij, in tej zmesi nezadovoljnejšev so pripadali tudi nekateri častniki. Aretirani so kolovodje prevratnega gibanja.

Cerkvena last v Mehiki zaplenjena. Predsednik republike Mehika je podpisal 14. septembra zakon, s katerim zapleni država celotno cerkveno premoženje: zemljiško posest, šole, vso opremo in svete posode. Razlastitveni zakon se bo izvajal najprej proti katoliški Cerkvi, a za njo bodo razlaščene tudi druge veroizpovedi.

Nekaj o političnem položaju v srezu Šmarje.

(Konec dopisa iz Šmarja pri Jelšah.)

Dr. Dobovišekovi »šlagerji« in resnica.

Na politično mišljenje šmarskega sreza se javlja vpliv dr. Doboviška. Ta vpliv pa je vse drugo prej, samo dober ne. O izjavah na njegovih shodih krožijo najrazličnejše krilatice, ki jim pred vsem manjka sleherna sled politične resnosti in zrelosti. To je prava pravcata hokus-pokus politika in človeku se samo milo stori, če vidi, da se še najdejo ljudje, ki so toliko kratkovidni, da takele čarovniško-politične izjave odobravajo.

Ena izmed takih napovedi je: »Mi bomo odpravili carine.« Izgleda tako, kot da bi bil dr. Dobovišek ne samo jugoslovanski, ampak že finančni ter trgovinski minister vseh peterih delov sveta. Carinskih zaprek si vendar ne stavlja naša država sama, ampak nam jih stavlja druge države. To tudi dr. Dobovišek dobro ve, toda šlager je šlager, če pa se najdejo ljudje, ki takim šlagerjem celo ploskajo, je šlager kljub svoji neumnosti celo dober.

Dr. Dobovišek pravi, da bo njihova stranka kmetiško zadolženje rešila tako, da se bode vzel denar korupcionistom in se dal dolžnikom. Dolžniki seveda zopet ploskajo, tistim pa, ki nič dolžni niso, se za enkrat povesejo nosovi, na tihem pa store trden sklep, da se o prvi priliki zadolže, na vsak način pa vsaj par dni prej, ko bo dr. Dobovišek finančni minister. Pametnim postaja tako govorjenje neprebavno, dasi seveda vsakdo priznava upravičenost, da se korupcionisti kaznujejo, toda to vendar ni nič novega in nič posebnega.

Dr. Dobovišek pozna tudi zelo enostavno sredstvo, da se pomnoži obtok denarja v državi. Zato je treba samo naš denar, naložen v tujini, prisilno spraviti domov. Tudi ta stvar se lepo sliši, na žalost pa dr. Dobovišek vedno pozabi povedati, kako bo to storil in kakšno mnenje bi inozemstvo dobilo o našem dinarju po takih nasilnih poskusih.

Gospodarski položaj v šmarskem srezu je zelo težak, toda zdravila, ki jih ponuja dr. Dobovišek, vsaj tostran Sotle niso užitna. Mi vanje ne verujemo, zato bomo iskali boljšega zdravilnika in boljših zdravil.

Edina odpomoč.

Prebivalci šmarskega sreza! Težak je naš gospodarski položaj, težki so kvarni vplivi, ki nas skozi dolge dobe begajo in preprečujejo, da bi se složili in edini znašli v enotni politični fronti. Doba zadnjih let je poleg gorja, ki nam ga je povzročila, imela vsaj to malce dobrega, da nam je v žarki luči pokazala, kakšni ljudski prijatelji so nam bili Pucelj, Marušič in Kramer s svojimi štabi. Vse je kazalo, da smo v trpljenju in zatiranju zadnjih let toliko dozoreli, da se bomo nepokolebljivo in složno združili v enotni politični fronti vseh slovenskih kmetov pod vodstvom dr. Korošca. Pokazalo pa se je, da so nekateri izmed nas podlegli

tujim vplivom in povzročili razkol, ki nam more samo škodovati. Bilo je treba precej težkih let, da smo spoznali politične spletkarje in politične kramarje, pa menda nekaterim še noče biti dovolj in hočejo znova preiskušati nove politike. Zakaj ne bi raje verovali kmetskim tovarišem drugih srezov širom Slovenije, zakaj se ne bi nanje naslonili, z njimi zvezali, da bi vsi kot en mož sledili eni volji, enemu, v delu in trpljenju preizkušenemu možu. V težkih časih gospodarskih in političnih kriz, ki pretresajo ves svet, velja le složna, organizirana sila. Toliko je važneje to za nas Slovence, ki smo številčno itak tako majhni. Ali naj torej svojo itak skromno silo še cepimo?

Šmarski srez tega ne bo storil, osvobojen tujih vplivov se bode pridružil veliki politični združitvi JRZ in v njej in po njej gradil boljšo bodočnost sebi in svojim potomcem, dobro vedoč, da kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

jaškim vladnim četam, in ker so te boljše organizirane in opremljene, navadno premagajo in potolčejo kmete. Kar se tiče katoliškega duhovništva, je na višini. Na smrt je že bilo obsojenih, kakor je s številkami dokazano, 300 duhovnikov, na ječo pa 500. 5000 vernikov je ubitih »sodnijskim« potom, pri čemer niso všteti tisti kmetje, ki so padli v borbah z boljševičskimi vladnimi četami.

Slovesna proslava 50letnice Tiskarne sv. Cirila.

Slovesna proslava 50letnice Tiskarne sv. Cirila je pričela 14. septembra s slovesno sv. mašo zadušnico za rajne voditelje in dobrotnike zavoda, ki brani ob severni meji že desetletja pravice Slovencev. Službe božje, katero je opravil sedajni predsednik, stolni prošt g. dr. M. Vraber, se je udeležilo vodstvo in uslužbenci tiskarne.

V nedeljo 15. septembra je bilo slovesno zahvalno bodoslužje v mariborski stolnici, katerega je opravil m. g. stolni prošt. Službe božje se je udeležil sam prevzvišeni škof g. dr. Ivan Tomažič. Govoril je pred sv. mašo o dobrem in slabem tisku v kratko-jedratih besedah g. monsignor J. K. Vreže.

Petje z godbo med službo božjo je oskrbel požrtvovalni g. stolni kapelnik J. Gašparič.

Po opraviu v stolnici je bil v tiskarni obed, katerega je počastil g. škof s kanoniki, g. minister dr. M. Krek, predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec in druge odlične osebnosti.

Iskrene čestitke z imeňovanjem zaslužnega ravnatelja tiskarne g. Franc Hrastelja kn.-šk. svetnikom je izrekel prevzvišeni škof, minister dr. Krek, v imenu Mohorjeve družbe g. stolni dekan dr. F. Cukala in drugi.

Vse napitnice in čestitke so se glasile na plodonosno 50letno prošlost z gorečo željo na še boljšo in svobodno bodočnost.

Na slavnost povabljeni g. notrajni minister dr. Anton Korošec se je brzojavno oprostil radi prevelike zaposlenosti in želel v brzojavki podjetju, v katerem je preživel toliko let, najlepši napredek v spremstvu božjega blagoslova.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

691

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Duhovniški poklici. V nekaterih rodbinah so duhovniški poklici številni, češči, takorekoč na »dnevnem redu«; v drugih bolj izjema, v drugih zopet jih sploh ni. Takšna rodbina s številnimi duhovniki je francoska rodbina Daillier v francoskem mestu Cambrai. Nedavno je opravil v tem mestu novo sv. mašo Marko Daillier. Istočasno so trije njegovi bratje, duhovniki pri postranskih oltarjih darovali sv. maše. Novomašniku so asistirali (prisostvovali) pri oltarju bližnja sorodnika brata Franc in Mihael Deleporte in stricnik-duhovnik Mihael Bara.

Dijaki kot katehisti. Na Filipinskih otokih (južnozahodno od Azije v Velikem oceanu) vlada med preprostim ljudstvom velika nevednost v verskih stvareh. Duhovnikov je premalo, da bi se mogli z uspehom boriti zoper to nevednost. Prišlo pa jim je na pomoč vseučilišče, ki je tako postalo resnično učilišče za vse ljudstvo. Na vseučilišču v mestu Manili je namreč ustanovljen poseben oddelek profesorjev in dijakov, ki se pečajo z verskim poukom ljudstva, zlasti mladine. Ti svetni katehisti so se svoje lepe naloge lotili z veliko vnemo ter so letos v postnem času poučili in pripravili za prvo sv. obhajilo 939 dečkov iz 17 šol. Skupina teh dijakov — prostovoljnih katehistov sedaj šteje 115 članov, število dečkov, ki jih ti vrli dijaki poučujejo, pa znaša 10.289. Dijakinje pa se pečajo s poučevanjem deklet. Nevedne poučevati je dobro delo.

Kitajski misijoni. Na Kitajskem zdaj deluje 89 škofov, med katerimi je 14

kitajskih domačinov, 8 domačih apostolskih prefektov in 14 inozemskih. Katoliških duhovnikov je 4014, in med njimi 1647 domačinov. Redovnikov-lajkov je 3348, izmed katerih je nad polovica domačinov. Sester-domačink je 3319, inozemskih pa 1831. O poučnem delu, ki ga vršijo katoliški misijoni na Kitajskem, spričuje veliko število katehistov in učiteljev. Katehistov je 11.833 (7381 moških in 4452 žensk), učiteljev 14.932 (8683 učiteljic, 6249 učiteljev). Katoličanov na Kitajskem je 2.702.463. V zadnjem letu je to število porastlo za 78.908, katehumenov je pa 465.000.

Mučeništvo Mehike. To mučeništvo trpijo verni katoličani, mučitelji pa so komunisti in z njimi združeni framašoni. Izšlo je zadnji čas zlasti v Ameriki več knjig, ki z natanko dokazanimi primeri dokazujejo, koliko in kako trpijo mehiški katoličani. Trpijo v prvi vrsti tisti, ki so cerkvi najbolj vdani: kmetje in duhovniki. Kmetje se postavljajo v bran proti nasilnim in div-

Osebne vesti.

Duhovniška vest. Ob priliki proslave 50letnice Tiskarne sv. Cirila v nedeljo dne 15. septembra je bil imenovan za kn.-šk. duhovnega svetovalca zaslužni in požrtvovalni sedajni ravnatelj tiskarne g. Franc Hrastelj. Naše iskrene čestitke!

70letnica obmejnega rodoljuba. Dne 15. septembra je slavil na svojem prijaznem vinogradnem posestvu ob severni meji v Št. Ilju v Slov. goricah

70letnico daleč znani, obče priljubljeni in tolikanj zaslužni rodoljub g. Franjo Thaler. Jubilant je rojen dne 18. sept. 1869 v prijaznih Železnikih na Gorenjskem. Njegov stric Miha Thaler je bil v Št. Ilju posestnik in je tu užival svoj pokoj. Stric je pridržal nečaka Francela pri sebi in tako je ostal naš Thaler v Št. Ilju. Thaler je tudi med ustanovitelji domače Hranilnice in posojilnice, Bralnega oziroma Prosvetnega društva, Kmetijske podružnice in še več drugih društev. Udeleževal se je tudi prav živahno političnega delovanja. Naš slavjenec je tudi velik prijatelj Cerkve in njenih ustanov. Z rajnim g. župnikom in narodnim delavcem

Keleminom sta pravzaprav položila temelje za razne organizacije v Št. Ilju, ki so bile pozneje merodajne v težkih borbah za Št. Ilj. Zasluge Thalerjeve ob preobratu so tudi velike. Bil je načelnik domačega Narodnega sveta ter je ob razmejitvi na severu mnogo pripomogel, da se meja ni potegnila še dalje proti jugu. Blagemu jubilarntu naše čestitke!

Naš novi ban dr. M. Natlačen.

70letnica zaslužnega šolnika. Dne 12. septembra je minulo 70 let, kar je bil rojen v Št. Juriju ob južni žel. upokojeni šolski upravitelj Franc Krajnc. Jubilarnt je bil povsod vzor krščanskega šolnika. Mnogo let je deloval kot šolski upravitelj pri Sv. Barbari v Slov. goricah, kjer so vsi mlajši gospodarji in gospodinje od srca hvaležni, da jih je vzgojil in za kulturno življenje izobrazil dobri g. Krajnc. Že pod rajno Avstrijo je bil neustrašen narodnjak, naročnik krščanskih slovenskih listov in do danes eden najzvestejših in najbolj vestnih dopisnikov »Slovenskega gospodarja«. Med svetovno vojno je moral, dasi že bolj prileten, k vojakom, kjer je dosegel častniški čin. Po prevratu je bil zopet šolski upravitelj in je stopil pred leti v zaslužni pokoj, katerega preživlja med onimi, katerim je bil dolga leta najboljši vzgojitelj, pri njemu tolikanj ljubi in res lepi Sv. Barbari v Slov. goricah. Blagemu jubilarntu želimo krepkega zdravja in obilo tolažbe od Vsemogočnega radi krutih udarcev, ki so ga zadeli na stara leta s prerano izgubo njemu najljubših. »Slovenski gospodar« kliče svojemu naročniku in dopisniku: Ostaní krepak in zdrav in kljubuj z božjo pomočjo udarcem usode!

Znani industrijalec umrl. V Ljubljani je umrl dne 10. t. m. vsem Slovencem dobro znani industrijalec g. Dragotin Hribar. Rodil se je v Ljubljani l. 1862. Izučil se je tiskarstva. Leta 1891 se je preselil v Celje, kjer je začel izlajati za štajerske Slovence »Domovi-

no« in »Ilustrovani narodni gospodar«. Ustanovil je v tedaj čisto nemškutarskem Celju trgovino s papirjem. Leta 1902 se je vrnil nazaj v Ljubljano, kjer se je bavil s tiskarsko stroko in drugimi industrijskimi panogami. Delavnemu ter zaslužnemu možu ohranimo trajno hvaležen spomin!

Za komisarja Pokojninskega zavoda za nameščence je postavljen dr. Anton Milavec iz Ljubljane.

Nesreče.

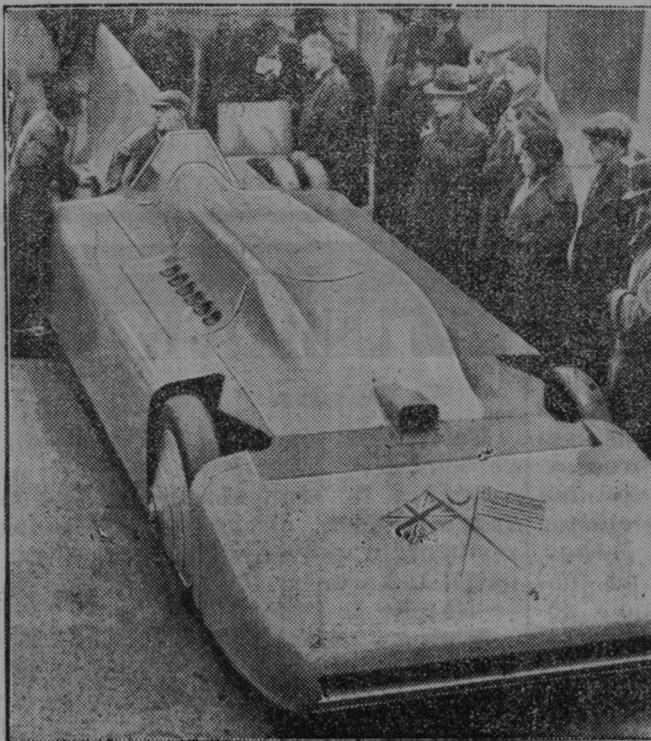
Po nesreči zadel tovariša. Na Olševi planini pri Črni na Koroškem je pregledoval obmejni stražnik Jefto Miljevič pred odhodom v službo puško. Po nesreči se je orožje sprožilo in krogla je zadela graničarja Milorada Kociča v grlo. Težko ranjenega so oddali v bolnico v Črni.

Industrijalec smrtno ponesrečil z avtomobilom. V noči 14. septembra je v bližini Spodnjih Hoč pri Mariboru smrtno ponesrečil lastnik tovarne za bučno olje iz Fram, g. Miroslav Pučelik. Zavozil je v noči v obcestni kamen, katerega je pogнал sunek 4 m od mesta, kjer je bil vkopan. Avto se je popolnoma raztreščil in poleg ostankov vozila je ležalo vsled udarca do nepoznanja zbito truplo tovarnarja. Vzrok smrtne nesreče je najbrž odpo ved krmila.

Strela ubila mater dveh otrok. Na Rožnem vrhu pri Šmartnem v okolici Celja se je hotela gospodinja Breznikova Neža pred divjanjem nevihte za teči v hišo. Ko je prišla za kljuko hišnih vrat, je zablišnilo, strela je udarila v mater treh otrok in jo je na mestu ubila.

Razne novice.

Kapelica sv. Antona pod Sv. Bolfankom nad Mariborom se bo po daritvi sv. maše blagoslovila v nedeljo dne 22. septembra ob 10. uri dopoldne. Častilke in častilci sv. Antona Padovanskega vljudno vabljeni! — Sv. Bolfenk se je za goste temeljito pripravil.

Zdravo žetev in večje pridelke

dosežete z desinfekcijo semen s

Ceretan-om

univerzalnim sredstvom za opravljanje semen

Zahtevajte prospekte od

„JUGEFA“ K. D.
Zagreb, Preradovičeva ul. 16
Oddelek za zaščito rastlin

Slepici bodo čitali. V severnoameriškem mestu Boston so iznašli očala, s katerimi bodo slepci lahko čitali.

Fr. W. Rickett, ki je kupil v imenu angleško - ameriške družbe petrolejske vrelce v Abesiniji. O tem možu govori danes celi svet.

Levo:

Anglež Campbell je prevozil z avtomobilom, kakor ga vidimo na sliki, 482 km na uro dosegel nov svetovni rekord.

Romanje k Mariji bistriški ob 250letnici 5. in 6. oktobra. Pod vodstvom g. prof. Pavliča bodo romali 5. in 6. oktobra možje in fantje iz Savinjske doline in Posavja k Mariji bistriški. Polovična vožnja cena dovoljena.

Streli v parlamentu v Mehiki. V mehiškem parlamentu so se odigrali v noči na 11. september krvavi dogodki. Na dnevnem redu je bila razprava o nekem zakonskem načrtu, ki pa se je razvila v pravo bitko. Padlo je 100 strel. V boj je poseglo tudi občinstvo z galerije. Ubita sta bila dva poslanca, več pa ranjenih.

Obžalovanja vredni slučaji.

Na meji so ga prijeli. V nekem mariborskem hotelu je počil v noči strel. Pri pojavu policije je neznanec skočil skozi okno I. nadstropja in zbežal proti kolodvoru. S samokresom v roki je prisilil pred kolodvorom stoječega avtotaksija, da ga je odpeljal proti Št. Ilju. Na telefonični poziv mariborske policije so begunca na meji aretirali in se je izkazalo, da gre za opasnega vlomilca iz Belovara. Prijeti je izjavil, da se piše Mato Šalamunec.

Tatvina gramofonskih plošč. 65 gramofonskih plošč je bilo ukradenih g. krčmarju Klemenščaku v Studencih pri Mariboru.

Usodepolni pretep med nabiralci brusnic. Nad Libeličami na Koroškem so se stegli med seboj nabiralci brusnic. Franc Jergač je dobil več zabodljivcev z nožem in par udarcev po glavi. Težko ranjenega so spravili v bolnico v Slovenjgradec, kjer je podlegel poškodbam.

Sumljiv nabiralec. V zaporih mariborskega okrožnega sodišča se nahaja Peter Bauk iz Mostara. Nabiral je po celi državi denar za izdajo knjige o rajnem kralju Aleksandru. Nabral je 150.000 Din, a knjige ne bo najbrž nikdo videl. Predstavljal se je pod različnimi imeni in je pobiral tudi po mestu Mariboru.

Obsojen požigalec. Anton Trajber iz Črensovcev v Prekmurju je bil hiralac v zavodu za starostne onemogle v Murretincih pod Ptujem. Radi slabega vedenja so ga odslovili iz hiralnice. Trajber je iz maščevanja letos dne 9. maja zažgal hiralniško gospodarsko poslopje, ki je pogorelo do tal in znaša škoda 50.000 Din. Požigalec je bil obsojen v Mariboru v sredo dne 11. septembra na 5 let robije.

Žalostna posledica prepira. Posestnikov sin I. Janžekovič in viničar Anton Hojnik, oba iz Senčaka pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, sta se sprla radi neke zadeve. Hojnik je zabodel Janžekoviča z nožem v hrbet. Zabodeni je podlegel rani kljub skrbni domači oskrbi.

Trboveljska žaloigra. V Trbovljah v krčmi »Pri škratu« je nenadoma znozel orožniški podnarednik Ludv. Gajšek na službenem obhodu. Iz samokresa je ustrelil svojega tovariša orožniškega pripravnika Nikolo Stojanoviča in pomožno natakario Faniko Pečnik. Več oseb je ranil z udarci s samokresom in ogrožal osebno varnost raznim, dokler ga niso prijeli in odvedli v bolnico.

S strašnim strelom ranil prijatelja. Na Trški gori pri Novem mestu je nastal med skupino fantov iz Dolnjega Kronovega in Dolnjega vrha prepir.

Med prepirajoče se je oddal fant Alojz Simončič strel iz samokresa in zadel Franca Vidmarja iz Dolnjega Kronovega v levo stegno. Ko je Simončič videl, kaj je učinil s strelom, je orožje odvrnil in sam obvezal ranjenca. Obstreljenega so odpeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo. Simončič je izjavil orožnikom, da je hotel za pretep pripravljene fante preplašiti in je nehote zadel svojega najboljšega prijatelja Vidmarja.

Radi družinskih preprirov v smrt. — Pri posestniku Kosu v Zg. Zadobrovi pri D. M. v Polju pri Ljubljani so se sprli. Radi prepira je izpil 23letni domači sin stekleničico lizola in podlegel strupu v ljubljanski bolnici.

Slovenska Krajina.

Sobota. Recimo tako: Bil je zopet cirkus tu pri nas; no, bil je zopet dobro obiskan in vse predstave razprodane. Mnogi so rekli, da je sprememba dobra in zabava je tudi vmes. Bodi tako ali tako, res pa je tako, da bo končno nepotreben cirkus pri nas, ker bo kmalu zelo malo denarja. — Gimnazija je začela s poukom. Ulice po Soboti so v popoldanskih urah na novo oživljene z dijaki in dijakinjami. Škoda je le ta, da so samo nižji razredi. Upamo, da bo prišel čas, ko se bodo naše želje izpolnile. Daj Bog, da bi bil ta čas že na

V oni uri poročena in ločena.

Rekord, kar se tiče poroke in razporeke, ni bil dosežen kje v Ameriki, ampak v Sarajevu. Pred kratkem se je pustil muslimanski par poročiti na šerijatskem sodišču. Na poti od sodnije proti stanovanju je prosila svežeporočena žena moža, naj ji kupi nakit, katerega ji je bil obljubil pred zakonom. Mož je izjavil, da za tako potratu nima denarja. Radi te izjave sta se zakonca sprla in spor je končal na ta način, da sta se obrnila, se podala nazaj na sodišče, kjer so njuno zakonsko zvezo ločili. Nista bila niti eno uro poročena.

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Radi požrešnosti je posebno osovražen pri lovcih na kožuho vino ali pri takozvanih traperjih. Povrh pa še poseda volferin zmožnost nekake nevidnosti. Lahkoverni rdečkarji in belokožci verujejo kaj radi, da pri požeruhu ne gre za zemeljsko zver, pač pa za samega zlodeja, s katerim bi bil vsak spopad ter boj brezuspešen in mora končati s poginom lovca.

Če opazi traper, da mu je nekdo vzel plen iz nastavljenih pasti in zadene na sled volferina, pobere svoje pasti, drugo klozno, psa in tovarnega konja ter si poišče nemudoma kako bolj oddaljeno lovišče. Zaveda se namreč prav dobro, da bo vedno naletel na oropane pasti brez upanja, da bi požrešnega roparja vsaj enkrat videl, ali ga zvalil v močno past. Včasih se volferin ne bo zmenil za lovčeve pasti par dni, 14 dni in celo tedne ne, ker v zimskem času zelo veliko spi, a

vedno se bo znova pojavljal in mu odnašal ter uničeval najdragocenejši plen.

V mesečni noči se volferin večkrat liki človek zravna na zadnji dve šapi, si zasenči s prednjo taco oči in se razgleduje po okolici.

Požeruh tudi ne beži po vzgledu drugih živali, ampak se nekako meče naprej v lokastih skokih, se čudno ziblje in deloma naravnost prekobica. Vse to pa nikakor ne zmanjšuje brzine njegovih nog, da — jo celo pospešuje tako, da dohaja z lahkoto največje roparice. V snegu obstoji njegova sled iz lukenj, v katere skače z vsemi štirimi nogami. Ker ima primeroma kratke noge in njegovo dolgo kosmato telo ovira globokeje udiranje v sneg, je divjačini z dolgimi nogami, katera se mora boriti z visokim snegom, daleč naprej.

Dokazano je, da volferin krade odeje, puške, sekire, nože, lonce itd. Amerikanec Coue poroča z dokazi podprto v svoji znanstveni knjigi o indijanskem traperju, ki je ostavil s svojo družino svojo kočjo in je ni zastražil. Po povratu jo je našel čisto razdejano. Ostale so samo še stene, a

dnevnem redu našega javnega dela! — V preteklem mesecu so umrli v tukajšnji bolnici dve moški osebi in dve ženski. Naj v miru počivajo! — V bližnjih Bakovcih so imeli gasilci dne 1. septembra velike gasilske vaje. Teh vaj so se udeležile štiri gasilske čete. Vsi gasilci so izpolnili v polni meri svoje delo in so želi pri gledalcih polno hvalo. Vaje so se zaključile z defiliranjem mimo predstavnikov gasilstva zelo strumno. — Na državni praznik je Sobota zopet pokazala, da ljubi svojega mladega vladarja. Meščanstvo je razobesilo zastave in se v polni meri udeležilo tudi svečane povorke po ulicah. Veseli nas to, ker je tako Solota zopet dokazala svojo ljubezen do kralja in države.

Lendava. Naš SK Lendava postaja od nedelje do nedelje živahnejši. Četudi je naš klub najmlajši v dravski banovini, vendar žanje vedno lepše uspehe. To je dokazala tudi tekma s SK Drava iz Ptuja, ki je bila premagana z rezultatom 5:2. Ptujčani so bili presenečeni, ker niso pričakovali tako odpornega moštva v Lendavi. Ta uspeh našega športnega kluba nas izredno veseli.

DRUŠTVENE VESTI

Prosvetnim društvom!

Ker niso vsa prosvetna društva bila kljub znani določbi notranjega ministra g. dr. Korošca takoj vzpostavljena, odnosno so krajevne oblasti stavile nameravani obnovi delovanja težave, se je predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec s posebno vlogo obrnil na notranje ministrstvo. Od tam je dobil naslednje obvestilo: »V prvem trenutku so se mogla vpostaviti samo ona prosvetna društva, včlanjena v Prosvetni zvezi, ki so bila razpuščena pod zbirnimi številkami banskega registra npr. II šte. 342/1...97, II šte. 1426/2...124 itd. Društva, razpuščena izven teh zbirnih števil, niso bila v evidenciji,

Črenšovci. Cerkevni odbor je izvolil novega organista g. Žižek Jožefa iz Gornje Bistrice. Vsi smo se tega razveselili, kajti upamo, da bo mladi gospod zastavil vse svoje sposobnosti, da se bo pri nas petje dvignilo na višino, kar že dolgo želimo. Gospodu čestitamo!

»Zdravo«! Ker se pri nas odredbe hitro spreminjajo, res ne vemo, s katero je bil uveden v naše šole pozdrav »zdravo«. Starši se pritožujejo, zakaj se vsiljuje otrokom tak pozdrav. Kako pa naj sodimo o tistem, ki ga mali šolski otrok pozdravi na ulici s Hvaljen Jezus pa se otroku ne odzdravi ali pa kot odgovor zabrunda »Zdravo«?! Mi zahtevamo vzgojo po krščanskih načelih. Zunanji izraz kake vzgoje pa je krščanski pozdrav Amen. Vprašamo javno oblast, ali je dovoljeno v šoli otrokom vsiljevati omenjeni pozdrav?

Tabernakelj oropan. V Tišini v Prekmurju so vlomili neznanci skozi velika cerkvena vrata in so se lotili tabernaklja. Odnegli so 5000 Din vredni ciborij in zlato lunulo. Ljudje so razkačeni radi nečuvnega bogoskrunstva.

pa se je njihova vzpostavitev odložila dotlej, da se javijo sama, ali da jih javi ban. In tako smo vzpostavili naknadno prosvetna društva v Šmarju pri Litiji, Šenčurju, Tržiču, Olševku pri Kranju i. dr. Prosim tedaj, ako na Vašem področju niso še vzpostavljena vsa društva, da Vi skupno za njih ali ona sama vsako za sebe, pošljete ministrstvu notranji zadev predstavke (pritožbe), ki bodo takoj rešene. Važno je, da citirate odloke, s katerimi je bilo društvo razpuščeno, in sicer banove in ministre (če je bila pritožba), ali pa samo banove (če pritožbe ni bilo). Če še katero prosvetno društvo ne bi bilo vzpostavljeno, mu svetujemo, da se samo, da ne zamudimo dragocenega časa dela, s predstavko obrne na notranje ministrstvo.

Širite „Slov. gospodarja!“

drugega ničesar. Odeje, kotlički, sekire, ponve, noži in razno drugo lovsko orodje je zginilo. Odkril je sled volferina; in ko jo je zasledoval, kar je bila zelo težavna naloga, je našel v brlogu požeruha vse oropane predmete, izvzemši nekatere.

Še to navado so opazili pri požeruhu, da deli v boju zaušnice in to tudi v medsebojnih spoprijemih. Za slučaj pa, da zadene volferinova zaušnica človeka, mu zlomi zver z neverjetno močjo, katero poseda v šapi, tilnik.

Tako se je glasilo črno na belem tiskani opis zveri, na katero so se nanašali točno vsi njeni pojavi v Yellowstone parku. Vsa dejstva in okolščine so kazale po zgoraj navedenih vrstah, da ne gre za skrivnostne maščevalce v človeški podobi, ampak za živalsko pošast, ki opravlja svoj posel po naravnem nagonu.

Po tej ugotovitvi je lovcema odleglo. Zdelo se jima je, kakor bi ju ostavila neznosno tlačéča mora in sklenila sta, da bosta iztaknila volferinov brlog, četudi bi se skrival kje med nebom in zemljo.

Skleniti je bilo lahko, z izpolnitvijo vseh močjih lovskih načrtov niti računala nista več, ker

so bila vsa iztikanja, zasledovanja in prežanja na pošastnega požeruha skozi celih šest tednov po dnevu in v noči — zastoj!

Nekega dne je ostal Gruber sam doma. Sedel je pred kočjo na leseni klopi in krpal snežne čevlje. Sicer je bilo zunaj na prostem še premrzlo za tako delo, a luč v koči ni bila zadostna za šivanje. Pes čuvaj je ležal v bajti pred pečjo, kar je bilo njegovo najljubše opravilo.

Pri delu so uhajale Nemcu misli nehote na oba smrtna slučaja, ki sta doletela pred meseci njegova stanovska tovariša najbrž na istem mestu, na katerem je on krpal obutev. Na levi strani njunih obrazov so našli krvave podplutbe. Volferin se jima je bil priplazil za hrbtom...

Naenkrat je počil strel v neposredni Gruberjevi bližini. Franc je skočil po koncu, kakor bi ga bil kdo dregnili s šilom. Za hrbtom je čul grgrajoče rohnenje.

Ko se je obrnil, je videl ležati v snegu velike, črno telo in glas tovariša, ki je bil pomešan z laježem psa v koči. Izza dreva je odjeknilo svarilo:

Prosvetni praznik v Ljutomeru. Da, prosvetni praznik bo doživel naš Ljutomer to nedeljo dne 22. septembra. To bo spominski dan 35letnega prosvetnega dela, spomin vseh onih neplačljivih žrtv, s katerimi so naši predniki v brazde mladinskih src sejali seme ljudske prosvete, od ustanovitve Bralnega društva v Ljutomeru g. kaplana Brgleza, preko dekana g. Škamleca in g. prof. dr. Kocipra, do g. župnika Ferka, ki nam je Katoliški dom postavil, pa do današnjih dni. Nam samim pa bo proslava 35letnega prosvetnega delovanja in 10letnica Katoliškega doma dala novega poleta in poguma, da bomo začeto delo nadaljevali in izpopolnjevali, tudi z žrtvami, ako bo treba. Kako bi lepše praznovali svoj dan, nego z razvitjem in blagoslovitvijo novega društvenega prapora. Saj ga naše društvo zasluži in tudi potrebuje. Rekli smo, da bi bilo dobro in pravično, ako bi prvemu praporu po oživiljenju naše ljudske prosvete botroval on, ki je našo prosvetno zvezo znova poklical k življenju, naš g. dr. Korošec, notranji minister, rojak ljutomerskega okraja. G. minister je naši prošnji z veseljem ugodil, da se naših svečanosti radi preobilnega dela ne bo mogel udeležiti. Zastopal ga bo pri blagoslovitvi g. Ribič in njegova gospa. Udani in hvaležni pa mu ostanemo za to naklonjenost vse dni. Naj katoliška prosveta vnaprej živi, deluje, prospeva in zmaga!

Ptuj. V nedeljo dne 22. septembra bo za nas pomemben dan. Imeli bomo narodni tabor, v okviru katerega proslavlja 40letnico obstoja naše Prosvetno društvo. Govoril mu bo za 40letnico sam njegov ustanovitelj, zaslužni g. dekan Gomilšek. Dan pa ne bo samo za domačine pomemben, temveč ravno tako tudi za tujce. Predstava »Miklove Zale« bo edinstvena za naše kraje. Zato vsi okoliški igralci, režiserji ta dan v Ptuj, da vidite, kako gre resnična ljudska igra. Fantje, pripeljite se na opletenih kolesih in na okinčanih vozovih. Tabor vsega Ptujkega polja bo ta dan. Godbe na pihala dobrodošle! Ta tabor bo začetek prebujenega narodnega in prosvetnega dela med nami. V »Miklovi Zali« bomo gledali trpljenje naših prednikov in tudi svoje. Z vero v boljše dni se bomo razšli. Dne 22. t.

R. S. Galloway v Due West,

južna Carolina v Zedinjenih državah Severne Amerike, poseda že 35 let 6 km dolgo železniško progo med mestoma Due West in Donald. Nikoli ni dovolil, da bi bil vlak vozil ob nedeljah.

Ko je začel voziti leta 1840 prvi parnik

angleške Cunardlinije »Britannia«, je vzbujal radi velikosti po cellem svetu občo pozornost ter občudovanje. Sedaj pa trdijo, da bi imel parnik »Britannia« z jambori ter vsem vred dovolj prostora v enem dimniku novega orjaškega parnika Cunardlinije, ki se imenuje »Queen Mary«.

m. od blizu in daleč vsi v Ptuj, da dokažemo svojo narodno in versko zavednost!

Spored narodnega tabora v Ptuj. Dne 21. septembra na predvečer v soboto bodo ob 6. uri pete litanije v minoritski cerkvi. Nato bo pohod konjenikov v narodnih nošah z godbo k cerkvi sv. Ožbalta. Tam otvoritveni govor dr. Al. Remca in nato slavnostna predstava nove Petančičeve »Miklove Zale«, ki jo igra 150 igralcev s konji in vozovi na prostem in brez odra. Dne 22. septembra ob petih jutraj budnica. Ob 10. uri slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo opravi mil. g. prošt Ivan Greif. Slavnostni govor ima g. dekan Gomilšek. Po pridigi himna »Povsod Boga«. Ob 11. uri na Minoritskem trgu, kjer bo tudi sv. maša, narodno zborovanje, ki ga vodi g. dr. Al. Remec. Govorili bodo znani voditelji slovenskega naroda. Ob sklepu zborovanja »Lepa naša domovina«. Ob štirih popoldne slovesne večernice in pohod k cerkvi sv. Ožbalta. Tam govor g. dekana Gomilškega in predstava Miklova Zala. Slovesnost se konča z zahvalno pesmijo.

Fantovski tabor pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Na Roženvensko nedeljo dne 6. oktobra se zberejo fantje iz ptujske dekanije in sosednjih župnij tukaj na fantovskem taboru. Pripravite fantje tudi svoje duše, da bodo besede govornikov tem bolj padale na rodovitna tla! Ponavljajte pesmi, da bo skupno petje tem mogočnejše. Popoldne bode pa na prostem lepa igra: »Turški križ«, ki jo je bil spisal dr. Krek. Na svidenje, fantje in tudi možje!

Središče ob Dravi. Letošnjo sezono bomo otvorili dne 22. septembra ob pol osmih zvečer z igro-tragedijo »Bele vrtnice« v 4 dejanjih. Torej na svidenje dne 22. septembra v Društvenem domu.

Lepa prireditev na Donački gori. Donačka gora je za rogaško dekanijo res pomembna. Saj se vrši na njej vsako leto kaka zanimiva prireditev. Mirno pa lahko trdimo, da je bil nedeljski fantovski tabor ena največjih prireditev na tej gori. Že na predvečer, dne 7. septembra, se je zbralo na Donački gori lepo število fantov. Ob mraku so zažgali mogočen kres, ki je gorel še pozno v noč.

Stanley Korotev, podeželski pismonoša v Gilettu v severno-ameriški državi Wisconsin, je napravil v lanskem letu ob prostem času 100 ptičjih hišic. Ko se je približala pomlad, je pritr dil na vsak poštni nabiralnik po eno hišico in sicer na poti, katera mu je odkazana, da ji oskrbuje pošto.

Cepljenje proti kozam pripisujejo Angležu E. Jenner-u, ki je živel od 1749 do 1823. V resnici je bilo pa cepljenje proti kozam mnogo poprej običajno na Turškem.

Z navadnimi igralnimi kartami lahko igramo 733 različnih iger.

Tudi so vse poskrbeli, da so mogli kljub močnemu vetru srečno spuščati rakete. Naslednji dan so se zbrali na gori fantje prav iz vseh župnij rogaške dekanije. Ob desetih je pridigoval in daroval na prostem pri jubilejnim križu sv. mašo svetokriški kaplan č. g. Anton Čater. Moški pevski zbor od Sv. Križa s svojim g. organistom ter gg. organisti iz Rogatca, Sv. Florijana in Žetala so med sveto mašo ubrano in lepo prepevali, kostrivniška godba pa je igrala nabožne pesmi. Po sveti maši je g. kaplan Čater otvoril zborovanje. V imenu svetokriških fantov je pozdravil udeležence A. Drogenik, v imenu rogaških pa I. Petek. Govornika, ki sta prišla iz Maribora, sta zbranim fantom dovršeno in navdušeno govorila. Končno se je kaplan Čater vsem iskreno zahvalil in kostrivniška godba, ki je že med posameznimi točkami vstrajno igrala, je s pesmijo »Povsod Boga« zaključila lepo slovesnost.

Sv. Jurij ob južni žel. Dijaško gibanje v Sv. Juriju je zelo veliko, kajti Šentjurčani so zelo delavni. Skoro vsako leto priredijo med počitnicami kako igro, tako tudi letos tragedijo »Za pravdo in srce«. Predstava je bila v nedeljo dne 21. julija. Na splošno je bila igra dobra. S to igro so tudi šentjurski dijaki pokazali svoje zmožnosti. Pričakujemo še več takih kulturnih prireditev! Zato fantje in dekleta le pogumno naprejte! Bog živi!

Ljubno v Savinjski dolini. Tudi za naše prosvetno društvo je prisijalo solnce zlate svobode in prostega gibanja. Dne 4. avgusta se je vršil občni zbor v prostorih tukajšnje kapla-

nije. Z zanimanjem so poslušali zborovalci izvajanja g. župnika kot predsednika, kako in zakaj je prišlo do razpusta in da gre hvala g. dr. Korošcu, da je društvo zopet vpostavljeno.

Polzela: Občni zbor Katoliškega prosvetnega društva se vrši v nedeljo dne 22. septembra ob 3. uri popoldne v dvorani Prosvetnega doma z običajnim dnevnim redom. Na sporedu je tudi govor g. župnika o pomenu in nalogah katoliške ljudske prosvete. Vabljeni vsi stari kakor tudi novi člani, ki žele pristopiti ter sploh vsi prijatelji našega na novo oživiljenega katoliško-ljudsko prosvetnega gibanja. Bog živi!

Prosvetni tabor št. IIj pri Velenju. V nedeljo, 29. septembra, proslavimo 30letnico Prosvetnega društva v št. Ijlu pri Velenju. Ob tej priliki bo prosvetni tabor za sosedne kraje, zlasti za župnije št. Ij, G. Ponikva, št. Janž, št. Andraž, Šmartno. Ob 9. uri je pridiga in sv. maša. Po cerkvenem opravilu prosvetno zborovanje v društveni dvorani. Popoldne prosvetna prireditev z gledališko predstavo, petjem in govorom. Na tabor pride predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec, ki ima govor v cerkvi in na prosvetnem zborovanju. Tabor je namenjen pravi in prepotrebni izobrazbi ljudstva, ki naj pride v najobilnejšem številu. Iskreno vabljeni zlasti naša mladina!

Vojnik. Po dolgih 29 mesecih nam vsiljenih prosvetnih počitnic stopa naše kat. prosvetno društvo zopet pred širšo javnost in sicer priredi v nedeljo 22. t. m. po večernicah v posojilniški dvorani otvoritveno akademijo. Prijatelji katoliške prosvete vljudno vabljeni!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Marenberg. Kruto je zamahnila nemila smrt in vzela iz naše sredine dobrega prijatelja in znanca; dva dni so oznanjali zvono vi pri Sv. Treh kraljih in pri župni cerkvi, da je umrl Peter Moser, po domače Pernat,

pri Sv. Treh kraljih, star 71 let. Bolan je bil dalje časa, a smrt je prišla naglo. Je to prekrasno ležeča večja kmetija z divnim razgledom; vidi se lep del Dravske doline s Pohorjem in Karavankami, proti Savinjski do-

»Ne bližaj se, mogoče še ni mrtev!«
Šele čez nekaj časa je stopil predenj prijatelj in vzdihnil radostno:

»Sedaj sva rešena oba!«

Nemec se je ozrl v ubito neznano zver, kateri je tekla iz rane za majhnim ušesom črnkasta kri. Pred njim je ležal v snegu ustreljen strah Yellowstone parka — skrivnostni volferin.

Prijatelj je pripovedoval, kako je zadel ravno ta predpoldne na povsem svežo sled njemu neznane živali. Zasledoval jo je zelo previdno iz daljave. Luknje v snegu so vodile v smeri proti koči na jasi. Bil je siguren, da je zagonetni volferin na maščevalnem pohodu in tokrat mu bo enkrat za vselej spodletelo.

Lavison je trdil, da požeruh niti oprezen ni bil na potu. Ni postajal, ni se oziral, le naravnost proti bajti jo je ubiral v lokastih skokih. Moral je zbrati vse moči, da je imel zviteža vsaj nekaj 1000 m pred seboj. Bolj ko se je bližala zver človeškemu bivališču, tem previdnejše je skakala in ne več naravnost, pač pa cik-cak in v polkrogih.

V očigled jasi, na kateri stoji koča, se je zlodej potuknil k tlom in ostal tako precej časa. Z bliskavico se je zravnal na obe zadnji nogi, napravil prvi korak pokoncu, bližajoč se s krpa-njem zaposlenemu Gruberju od zadaj.

V trenutku zravnjanja zveri je napočil za nasledujočega strelca odločilni trenutek. Puško k licu, pomer za uho in svinčenka je opravila svoj posel ter rešila celi ogroženi Yellowstone park največjega strašila — groznega volferina!

Skrbno nagačeni požeruh je že davno izpopolnjeval zbirko redkih živali na upravi parka, ko sta lovca še vedno stikala za njegovim brlogom, ki je pa ostal uganka najbrž do danes.

II.

Uvodoma je že omenjeno, da neizmerna Kanada s polutokom Alaska (slednji spada k Združenim ameriškim državam od leta 1867, ko so ga prodali Rusi za 7 milijonov dolarjev) ni samo paradiž, kar se tiče divjačine, ampak predvsem zlahtnih in najbolj dragocenih rud.

Pred desetletji je preletel celi svet glas: V Kanadi so našli kar na površju liki moška pest

lini Sv. Križ pri Belih vodah, na avstrijski strani pa sega pogled tje do Gradca in dalje. Na tako lepem kraju blizu bele cerkvice je Pernatova domačija. Tu je bila okrog sedem let nameščena pomožna šola ter so se shajali prijatelji in znanci; pokojni je bil cerkveni ključar pri tukajšnji cerkvi, občinski odbor-nik okoliške občine in ud krajnega šolskega sveta. Mnogo je čital in bil zelo naobražen, še zadnje dni pred smrtjo se je zanimal za politiko in spraševal, kakšna bo bodočnost. Naročnik »Slovenskega gospodarja« je bil veliko let. Kar pa je največ vredno, bil je dober kristjan in kot tak se je lepo pripravil na smrt, spreviden s sv. zakramenti. Molil je veliko in veliko se je molilo tudi pri njegove-m pogrebu, ki je bil res veličasten na Mariji- ni praznik dne 8. septembra. Ko so med svetovno vojno pri Sv. Treh kraljih vzeli vse tri zvonove, je bil rajni med onimi, ki so se pobrigali za nove zvonove, in je sam plačal en zvon, tesarja in vso tovarnino na železnici. Ko razjeda bridka žalost srca domačih in prijateljev, naj nas tolaži zavest in resnica, da se bomo zopet videli. Dragi Peter, Bog ti večni mir in pokoj daj in večna luč ti sveti naj!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. 50 let cerkvena pevka. Dne 4. 9. t. l. se je preselila v večnost Gera Plohl v Bodkovcih v 91. letu svoje starosti. Mnogo je v svojem življenju storila v čast božjo in s svojo besedo in vzgledom veliko pripomogla k krščanskemu življenju. 60 let je bila v 3. redu in dosedaj tudi v Marijini družbi. Še 85 let stara je prišla gotovo vsako nedeljo tri četrt ure daleč v cerkev, k pozni službi božji in redno k sv. obhajilu. 50 let je bila cerkvena pevka in mnogo prepevala v čast božjo in Mariji. Zlasti ji je bilo zelo v navadi prijetno ljudsko petje. Bivši tukajšnji dušni pastirji se je hodo z hvaležnostjo spominjali. Počivaj v miru!

Orlavas pri Braslovčah. Komaj je v nedeljo umrl Kajtner Franc, spet so žalostno zaplakali zvonovi pri podružnici sv. Ruperta v tihi jesenski večer in nam naznanili, da je Bog končno rešil bolečin Koludrovo malo Ivano Hruševar. Pokopali smo jo ob obilni udeležbi sorodnikov in vaščanov. Venci iz belih kri-

zantem in rdečih dalij na mrtvaškem vozu so pričali, kako priljubljena je bila rajnica. Pokojnica je bila pobožna in plemenita žena in pridna gospodinja ter vzorna krščanska mati. Razven dobrega moža, bodo posebno otroci težko občutili njeno izgubo. Pokojnica je bolehalo že več mesecev in Bogu vdano prenašala neznosne bolečine ter pogosto iskala tolažbe pri Njm, ki jo je končno vzel v kraj, kjer ni bolečin in ne solza. Skrbnemu možu in ostalim otrokom naše prav iskreno sožalje!

Sladka gora. Našega mežnarja, daleč okrog znanega Jurča Novaka, ni več med živimi. Dne 11. septembra smo ga pokopali. Rajni je bil krog 38 let zvest cerkovnik pri naši žup-nijski cerkvi. To službo je vršil s tako ljubez-nijo- da se tudi v starosti 68 let ni mogel lo-čiti od nje. Kljub boleznim jo je še opravljal skoro do zadnje ure svojega življenja. V so-

boto dne 7. septembra je še pozvonil poldan in se še povzpел v zvonik, da je »trjančil« ko-maj dva dni staremu mrliču, čeprav je bil že težko bolan. Odzvonil je, s težavo prišel z zvonika, pred cerkvijo se je pa zrušil, zadet od kapi. Prejšnji dan — prvi petek — je ka-kor navadno opravil sv. spoved, še isto soboto prejel sv. obhajilo, popoldne pa sv. maziljenje in potem se ni več zavedel. V pondeljek je pa mirno izdihnil. Bil je vsled svojega zdravega humorja splošno priljubljen, za vsakogar je imel prijazen nasmehljaj in prijazno besedo, vsakemu je ustregel. Posebno rad je pomagal pri gospodarstvu tudi v župnišču. Pogreb je pričal, kako zelo je bil priljubljen. Ob žup-nikovem slovesu in zahvali se je z vdovo osolžilo še marsikatero oko, ker Jurča je ime-lo vse rado. Naj uživa plačilo pri Bogu, ki je mu zvesto služil, svetila mu večna luč!

Kotlje. Močna slana je tukaj popolnoma po-morila ajdo in je napravila veliko škodo na fižoli, ki je poprej radi suše v rasti zaostala in je sedaj bila v najlepšem razvoju.

Sv. Jernej nad Muto. V »Slovincu« je bilo poročilo, s kakšno slovesnostjo se je otvorila nova cesta v Slovenskih goricah do Radgone in je pri tej priliki g. Franjo Žebot v svojem govoru povdaryl, naj bi se glede cest bolj pa-zilo na hriboviti obmejni Kozjak. Res je, da je obmejni pas od Maribora do Košenjaka med najzapostavljenejšimi v tem oziru. Vze-mimo za zgled trikot Pernice, Sopota, Sv. Jer-nej: govori se, naj bi župniji Pernice in Sv. Jernej bili združeni, kar bi oskrboval en du-hovnik. To bi bilo mogoče le tedaj, če se iz-pelje primerna cesta tako v Pernice kakor v Jernej, v kateri smeri, o tem so mnenja raz-lična. Ako bi bila ravnina, se bi lahko prišlo iz Pernic k Jerneju v pol uri, potrebuje se v resnici tri ure, zraven se pehaš in mučiš, da konečno ne veš, ali si živ ali mrtev, posebno, ako je slabo vreme in moraš kaj nositi. Ne gre za to, da bi se delala naravnost kaka av-

tomobilska cesta, samo nekaj najhujših klan-cev je treba preložiti, cesto nasuti in redno skrbeti za odvodnike, ali kakor tu pravijo, draženke. Naj bi banovina dala neko pod-poro, drugo se stori s tlako. Na avstrijski strani se sedaj dokončuje avtomobilska cesta: Ivnik, Lovrenc, Jernej in čez Sv. Ožbalt na-zaj v Ivnik; Sopota že ima svojo lepo cesto in državni telefon. Pri Sv. Jerneju bode tre-ba samo deset minut hoda po lepi poti od cerkve, pa si že na lepi ravni cesti.

Marenberg. Izgledi na boljše razmere, ki sa nam obetajo, so opogumili kar šest parov, da so si izbral skupno življenjsko pot in sto-pili v zakon, med drugimi tudi vdova gostil-ničarka na Radelski cesti Krescencija Fric, ki se je poročila s kmetiskim sinom Ivanom Onuk od Sv. Treh kraljev. Friderik Javornik iz Marenberga, ki je bil poročen pri podruž-nici Sv. Ilja, pa si je poiskal nevesto tudi pri Sv. Treh kraljih in sicer posestniško hčerko Marijo Dobnik. Želimo vsem obilo zakonske sreče. Drugi pa, upamo, jih bodo posnemali. — Prodaja hmelja pa le bolj počasi napredu-je. Do sedaj je mogoče prodana šele ena čet-rtina letošnjega pridelka, kajti za cene, ki se gibljejo med 23 in 25 Din, bi ga nihče rad ne dal, razen tistih, ki se nočejo spuščati v nevarne spekulacije. Verjetno pa je, da bode

velike kepe suhega zlata! Kjerkoli je suho zlato na vrhu, je tudi v zemlji, v pesku ob rekah in jezerih!

Klic zlata je bil tako mogočen, vabljev in mi-kaven, da je zajel vse sloje človeštva. Neugnana sila — pohlep po naglem bogastvu je gnal oso-bito na tisoče in tisoče Amerikancev proti se-veru, kjer je bilo neizmerno veliko še nedvignje-nega zlata v razsežnem okraju Klondike v Ka-nadi ter ob reki Yukon v Alaski. Zlataželjnost ni zgrabila samo delavcev, tudi izobražence in to ne oziraje se na starost ter spol. Parniki so pluli proti severu, vlaki so brzeli s pohlepneži po zlatu, na vozovih, konjih in peš so se porivale trume v severne zlate poljane. Zlato je narav-nost tiralo tisočere v povsem neznane, neoblju-dene pokrajine s silovitimi zimskimi viharji, ka-kor divjajo samo po ravninah proti severnem in po gorovitem svetu ob južnem tečaju.

V novo odkritih zlatih krajih so rasle nove naselbine, da celo mesta kakor gobe po dežju.

Tik za iskalci zlata so tiščali v novi svet vse mogoči barantači, igralci, lopovi vseh vrst in se-ve tudi ženski svet najnižje morale. Oni, ka-

teremu se je res nasmehnila sreča, da so zadeli na zlato, so ga prodajali prekupcem na licu me-sta in nato so zapravljali s krvavimi žulji zaslu-ženi izkupiček s popivanjem, nečistovanjem ter igranjem. Obča navada v Kanadi in Alaski je bila in je ostala: kar je zaslužil rudar v nezasne-ženih in nezamraženih mesecih, je zapravil v zimskem času, ko se hoče tak pomilovanja vred-ni trpin pozabavati vsak na svoj račun.

Res bele vrane so oni, katerim vrže zlato blagostanje za daljšo življenjsko dobo.

Nikdo ni štel in ne bo preštel onih nesrečni-kov, ki cilja niti dosegli niso, ampak so poginjali v trumah v viharju, ledu in od lakote.

Nič ni čudnega, če sta se odzvala zlatemu klicu tudi naša znanca in prijatelja iz prejšnjih poglavij: Franc Gruber in Lavison.

Amerikanec je že stikal leta za zlatimi zrni po puščavski ravni ter gorah Kalifornije. Bil je strokovnjak na tem polju in bogat na doživljajih iz opasnega rudarskega življenja.

(Dalje sledi.)

Najstarejša mati v Me-hiki

je Maria de Jezus Ma-delano, ki ima 120 let. Njena najmlajša hčer-ka šteje 70 let. Naj-mlajša mati v imeno-vani državi je Guada-lupe Leon Portugues de Vega, ki je stara komaj 14 let in že ima dva otroke.

Majhen sinček šoferja v bližini nemškega me-sta Stuttgart ima štiri še žive prababice. Te so stare 96, 92, 90 in 79 let ter znaša njho-va skupna starost 352 let.

Od inozemcev na An-gleškem

je največ Poljakov, za njimi pridejo Rusi in Amerikanci.

dobil še boljšo ceno, saj je kvaliteta letos večinoma prav dobra in zasluži višjo ceno. Da bi se naše preroške želje le izpolnile! — Kaj pa g. Peter Rešetar, da tudi Tebe malo omenim! Ali še nisi preresetal in pogruntal, zakaj na marenberškem polju tako dobro uspevajo koruzjanki? Ker vem, da s svojim političnim rešetom ne boš zadel, Ti pa na uho povem: Spomini na obiralce hmelja po naših koruzah!

Ruše. Pri nas je bila blagoslovljena ljubko prenovljena Kalvarija na hribčku nad Rušami. Pot na hribček je dala napraviti občina, križe sta kupila posestnika Čuček Srečko iz Ruš in Jurše Josip iz Smolnika, Kristusov kip je daroval g. ravnatelj Mader, ki je izdelal tudi ves načrt za obnovo Kalvarije, delo pa je vodil g. Bogomir Stani, ki vodi vse delo na novi avtomobilni cesti k Sv. Anehu. Ruška Kalvarija je izredno ljubka točka, ki jo domačini radi obiskujejo zavoljo prelepega razgleda na Ruše in Dravsko dolino. Ker je zdaj tako okusno in umetno prenovljena, jo bodo obiskovali še rajši. Priporoča se ogled Kalvarije tudi vsem tujcem. Dohod je od avtomobilne ceste pred hišo g. Čučeka. Tudi romarji, ki so na »ruško nedeljo« obiskali Ruše, so počastili srčkano Kalvarijo.

Sv. Barbara v Slov. goricah. V soboto dne 14. t. m. so prispeli vsi dijaki sedmošolci mariborske human. gimnazije na grobek svojega v počitnicah umrlega tovariša dijaka Dušana Đernovškega pod vodstvom g. profesorja Ivana Voštarja. Ob grobu so mu zapeli latinsko pomrtnico in »Vigred se povrne«. Vršil se je nagrobni sočutni govor v svetel, hvaležen spomin rajnemu ljubkemu Dušku, katerega so vsi zelo ljubili in visoko spoštovali radi angelsko lepih lastnosti. Po prelepem, v srce segajočem govoru je drugi sedmošolec pokleknil ob grobek, z njim vsi drugi in so molili za sveti mir in pokoj Duškove čiste duše. Zlati Dušek, svetel Ti spomin in na svidenje nad zvezdami! Dijaki so obiskali tudi barbarško cerkev, sã radovali krasnega razgleda in po pregledu Duškova obširne, lepe knjižnice z natančno sestavljenim zapisnikom so se podali na pot v Vurberg. Prisrčna zahvala g. razredniku Voštarju, dijakom in dijakinjam sedmošolcem, za gniljiv, prelep spomin na našega ljubljanca!

Cirkovce. Dne 12. t. m. sta v Cirkovcih pri Ptuj v krogu svoje družine tiho obhajala 50letnico rojstva in 25letnico poroke Anton in Ljudmila Plohl.

Prihova. Zgodnja slana (mraz). V ponedeljek in v sredo, 9. in 11. t. m. je tu po ravnini padla močna slana. Pozeble so buče, murke, fižol in deloma tudi koruza. Od mraza je bila vsa trda otava, ko so jo kosili kosci, katere je pošteno zeblo. To je nenavadno zgodnji mraz. Kaj misli zima tudi biti zgodnja? Na Angeljsko nedeljo se je na Prihovi slovesno izvršil blagoslov novega praporčka »Jadranske straže«. Kumoval je g. dr. Macarol, odvetnik v Konjicah, ki je tudi kupil praporček. Prav lepa hvala mu za to dobroto! Na male Maše dan je prišlo veliko romarjev na Prihovo ob lepem vremenu. Največ je bilo takih, ki so izostali na velike Maše dan zaradi dežja. Popoldne ob 2. je g. misijonar Mihael Klančnik iz Celja sprejel 20 novink v dekliško Marijino družbo. Potem pa se je razvila mnogoštevilna procesija z lepo okinčano Marijino podobo, ki so jo nosile na novih nosilih štiri belo oblečene družbenke. Procesija se je vila med prepevanjem Marijinih pesmi po Marijinem hribčku okoli cerkvenega vinograda. Zares krasni prizor. Mladenke — bodite družbenke! Ogenj

Hlev mora biti prost kuge!

Pri okuženem otelečenju in nalezljivim nožnim katarjem uporabite preprečevalno od živinozdravnikov priporočen „Bissulin“. Dobi se samo na odredbo živinozdravnika. Drži trajno, brez duha, nerazdražljiv. Najmanjši tovarniški zavitek 25 obvezil. Izdelovatelj: H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8. 213

na Prihovi. Pretekli četrtek, 5. t. m., okoli 5. ure popoldne se je na hitro nebo pooblačilo in kar treščilo je v hlev Fr. Flisa, p. d. Kurjeka v Dobriškevi vasi h. št. 5. V par minutah je že švignil plamen iz strehe. Pogorela je vsa krma in otava, silatilnica, slamoreznica, 4 pare teleg in še več drugega orodja. V hlevu je stalo 8 glav goveje živine in 11 svinj, katere so na pomoč prišli sosedje rešili, ker je hlev obokan in ni v hlevu prav ničesar zgorelo. Tu i ena vrata so ostala nepoškodovana in krma v krmilniku (trahterju). Čudno je, da se ni vnela komaj 7 m od hleva oddaljena kopic slame. To je vsled tega, ker je veter plamen odganjal na drugo stran in je dež močno lil. Najbolj je bila v nevarnosti blizu stoječa hiša. Da se vsled velike vročine ni vnela streha, ki je krita z opeko, so jo ljudje neprestano polivali z vodo. Pogorelec je bil zavarovan pri Jugoslaviji za 20.000 Din, škode pa trpi trikrat toliko. Dobrim sosedom in okoličanom se priporoča za pomoč.

Leskovec pri Ptuj. Naše gorice se vkljub pomladnemu mrazu zlasti v višjih legah prav dobro kažejo. Upati je na izreden kvaliteten pridelek. Ugodno vreme v avgustu in septembru bo izpolnilo vse, kar je za dober vinček potrebno. Žal, da se opaža, da večina naših vinogradnikov lepš grozdje prodaja na trg, nego da bi isto dalje zorili in tako pripravili dober mošt, ki ho, kakor je upati, še imel povoljno ceno. Pod 3—4 Din naj bi ga ne prodajali. Kdor ga proda ceneje, je izdajalec vinogradniškega stanu in zasluži, da se izključi iz vinogradniške družbe. — Gradnja ceste Leskovec — Nova Cerkev prav lepo napreduje pod večjim nadzorstvom novodošlega delovodje g. Mervar Karla.

Sv. Jedert n. L. Tukajšnja gasilska četa si je nabavila novo motorno brizgalno in jo dala slovesno blagosloviti. — Prosvetno društvo Čitalnica je po dveipolletnem prisilnem počitku zopet oživel; 22. septembra bo imelo občni zbor. — Ker je bil g. Drago Vidmar premeščen na meščansko šolo v Ljubljano, je prevzel upraviteljstvo tukajšnje šole g. Miroslav Čekada iz Dragatuša. — V katoliško cerkev so se vrnili: Drnovšek Jože, Golob Jože, Kajtna Anton, Kaluža Franc. — Umrla so: užitkarica Jera Sanda, 17-letni Janez Hlebec, dninarica Neža Boršnak, velika dobrotnica cerkve in misijonov Franca Košič, rudarjeva žena Terezija Pre, užitkar Jernej Kralj, učenka Zofija Borušak, paznikova žena Amalija Haumer, užitkarica Mica Cvikelj.

Šmartno v Rožni dolini. Strašna nesreča je zadela dobro Tomaževo hišo v Rožnem vrhu. V četrtek dne 5. septembra, proti večeru, se je močno stemnilo nebo ter je precej dežilo, a ni grmelo in ne bliskalo. Tomaževi so zunaj pripreši malo južinali. Gospodinja Neža Breznik hoče iti v hišo, komaj pa odpre hišna vrata, se zasveti nebo, grozno treskne in uboga Neža pade mrtva na tla. Strela, ki je udarila, je čudno obiskovala hišo: tu je raztrgala podboje, tam okno, tam navrtala strop itd. Šele komaj nekaj nad 40 let stare gospodinje pa ni moglo obuditi več ne bridki jok moža in otrok, ne vpitje in molitve sosedov, ampak smo jo v soboto pokopali ob velikem sprem-

stvu žalujočih. Gospod župnik je ob odprtem grobu spominjal na to, kako raznovrstna ter mnoga pota ima smrt do nas, mi pa niti ene-ga ne, da bi ji mogli uiti. Srečne torej družine, ki so posvečene božjemu Srcu, saj so take vedno in najbolj pripravljene tudi na — naglo smrt.

Griže. Na naši občinski deski čitamo: »Št. 1314. Razglas. V smislu odloka sreskega načelstva v Celju z dne 14. 8. 1935, No. 7560/1-33, se da v javno znanje, da je bivanje v konkubinatu, to je v divjem zakonu, strogo prepovedano. Opozarja se vse one, ki so dosedaj živeli v nedovoljenem družinskem razmerju, da se ali poroče, ali pa morajo brezpogojno narazen, ker se bo zgornja naredba v tukajšnji občini strogo izvajala. Kdor bo zasačen, da še dalje živi v divjem zakonu, se ga bo odgonskim potom odpravilo ter proti njemu uvedlo strogo kazensko postopanje. Uprava občine Griže, dne 27. 8. 1935.« — Lepa hvala sreskemu načelstvu v Celju za ta odlok! Sedaj pa prosimo občinsko upravo v Grižah, da bi ga res strogo izvajala. Si bo pridobila to plo zahvalo pri vseh občanah, ki še imajo v svojih srcih čut do poštenosti in dostojnosti. Vse dobro misleče občane pa prosimo, da kar vsak slučaj divjega zakona naznanijo občinski upravi.

Slovenski Lurd ob Mali Gospojnic. Če je še kdo v dvomu, da je slovenski narod res veren in Mariji vdan, naj bi bil prišel v nedeljo dne 8. septembra k lurski baziliki v Rajhenburg. Nad 10.000 slovenskih mož in žena, mladeničev in mladenk, starčkov in otrok je ta dan zopet slovesno izpovedalo svojo globoko vero v evharističnega Kralja in njegovo Mater Marijo. Zahvalna pobožnost za veličastno uspeli evharistični kongres v Ljubljani se je torej končala z velikim uspehom. Vsem dragim nam romarjem, posebno pa prevzvišenemu gospodu knezoškofu, smo iz srca hvaležni, da so nam za ta Marijin praznik tako veličastno upeljali božjo pot, ki se bo odslej vsako leto slovesno vršila v našem Slovenskem Lurdu.

Delavska mladina — jedro Kat. akcije.

Sv. Oče povdarja pri vsaki ugodni priliki, da smatra mladino kot elitno (izbrano) četo Katoliške akcije. Je v resnici izbrana četa, in sicer ne samo za parado, marveč za delo in tudi za borbo, ako je treba. Iz njenih vrst se vrši borba zoper oderuški kapitalizem in brezbožni socializem. V eni roki meč resnice, zaznamovan s križem, v drugi roki darove, ki jih poklanja krščanska ljubezen do bližnjega: tako prodira ta mladina v vrste delavstva, da ga reši kapitalističnega moloha na eni strani, na drugi pa iz krempljev protivernega in protibožnega marksizma. Tako pojmuje svojo nalogo v sedanjem času francoska mladina, ki je avantgarda (prednja vrsta) katoliških delavskih društev na Francoskem.

Tudi v Belgiji počiva ne samo krščanska delavska organizacija, marveč vobče Katoliška akcija na organizirani katoliški delavski mladini. Ta organizacija je proslavila prvo nedeljo v mesecu septembru desetletnico svojega obstoja. Proslava je imela velik obseg, ker se bo ob tej priliki tudi vršil svetovni kongres katoliške delavske

mladine. Okoli 100.000 ljudi je prisostvovalo svečani službi božji, ki jo je pod milim nebom opravil kardinal-primas Belgije ob asistenci dveh inozemskih kardinalov in večjega števila škofov. Povabljeni so bili na kongres predstavniki vseh katoliških delavskih mladinskih društev. V velikem številu se je povabilu odzvala Zveza katoliških delavskih društev Francije.

Francoski in belgijski katoličani v dejanstvu kažejo, kako je treba pojmovati Katoliško akcijo in njeno sodobno nalogo, da bo dosegla svoj namen v sedanjih prilikah, ki vladajo med posameznimi narodi. Med našim narodom vladajo slične razmere ko drugod, nimamo pa dovolj takšnih organizacij ko drugod. Na naši mladini je, da posnema lep zgled svojih francoskih in belgijskih sovrstnikov. Tako bo tudi naš pokret dobil zdravo jedro.

Peter Rešetar rešetari.

Mariborski Večernik zoper Slovence! Ker je Slov. gospodar prinesel, da smo prepričani Slovenci in dobri katoličani, zato smo tudi najboljši Jugoslovani, se je ta list spravil nad Slov. gospodarja in prinaša naše besede debelo podčrtane z namenom, da bi nas pokazal Beogradu kot separatiste in klerikalce. Napiši nekaj proti takemu pisanju tega lista! — Tak poziv sem prejel od svojega neznane prijatelja. Kaj mu naj odgovorim drugega kakor to, da so v Beogradu imeli takoj nato sejo in je z ozirom na to dejstvo takoj bilo objavljeno, da je dr. Natlačen postal ban dravske banovine. Dobro bi bilo, če bi Večernik še kaj napisal!

Vremensko poročilo. Mala maša za suknjo vpraša, to je že star pregovor. Toda letos pa je začel takoj po Mali maši tako oster veter vleči sem od Ljubljane, da so se mnogi že prehladili, postali nahodni, kašljajo, treba jih bo spraviti na hladno — ne na toplo! Hvala Bogu, da se ta bolezen širi le na gotove vrste ljudi, ki so imeli premočno vročino od bacila JNS.

Novo pevsko društvo. Ker zdaj s politiko slabo gre, so nekateri pristaši JNS osnovali novo pevsko društvo. Naučili pa so se le ene pesmi: Glejte, že sonce zahaja, skoraj za goro bo šlo... Adijo JNS!

Voščilo. Dr. Kramer in Pucelj sta z odlomkom z dne 18. IV. 1935 št. 1091 upokojena. Jaz poznam maniro, zato jima voščim srečen pokoj!

Zahvala. G. dr. Puc, odvetnik v Ljubljani, se je zahvalil za čast dravskega bana. Tudi jaz se mu zahvalim, da je to storil!

Nesreča bo! Novi ban dr. Natlačen je nastopil svoje mesto dne 13. in na petek. Takoj je šlo po vsej Ljubljani: Nesreča bo! Bo, bo! Jaz ne morem pomagati, za rešete krpiti bom potreboval enega pomočnika, če se bo kdo javil.

Vučitrn! To je čuden kraj, vsaj ime je čudno. Tje je bil politično pregnan za učitelja Slovenec g. Erjavec. Dolgo nismo vedeli zakaj. Sedaj je imenovan za referenta v prosvetnem ministrstvu. Kdor zna kaj misliti, takoj vidi, da se je vabil za povelje: vuči trn! Vleci trn, ki so ga zasadili v našo narodno prosveto neprijatelji naroda!

Tuje besede. Vsak mora pri nas znati polno tujih besed, če hoče politiko razumeti. Vedeti mora, kaj je avtonomija, kaj je federalizem, kaj je unitarizem, kaj je centralizem itd. Nekateri ne vedo, da je samouprava isto kot avtonomija, ker pravijo, da smo zatajili svoj pro-

gram, ko smo postavili domačo besedo namesto tuje. Toda mi nič ne damo na ime, ampak na vsebino, zato nam je ime JNS ugajalo, vsebina pa nikakor ne!

Planinska politika. V spominski knjigi na planini sv. Urbana pri Mariboru je na dan 12. septembra 1935 nekdo zapisal sledeče verze: Preljubi sv. Urban, sedaj je šel Puc ban, prišla pa je rešilna barka, naj živi Natlačen Marika!

Poslednje vesti.

Domače novice.

Upokojitev. Upokojen je srezki načelnik za Maribor levi breg g. dr. Ivan Senekovič.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Posestnik Alojzij Mezgec poseda v Spodnjem Gašteraju pri Jarenini poleg posesti še majhen kamno, lom. V tem kamnolomu sta bila Mezgečeva sinova, 13letni Janez in 7letni Milan. Kamnolom je bil izpodkopen tako, da je tvorila zgorajna plast zemlje in kamenja nekako streho. Iz neznanega vzroka se je omenjena streha usula in zadušila Janeza, med tem ko je Milan še pravočasno odskočil. Mati Otilija, ki je šla gledat za sinoma, je dobila pri nesreči take poškodbe, da so jo prepeljali v mariborsko bolnico.

Požar oškodoval štiri posestnike. V Grahomem pri Cerknici na Kranjskem je nočni požar, ki je bil podtaknjen, uničil štirim posestnikom gospodarska poslopja, nekaj živine ter svinj, poljske prideleke in orodje. Požarna nesreča se je širila z vso naglico radi močnega vetra, ki je nosil ogorko 150 m daleč.

Politične novice iz drugih držav.

Nemški rajsttag je zboroval zadnje dni minulega tedna v Nürnbergu. Na seji 15. sept. je imel kancler Hitler govor o zunanji politiki in so bili sprejeti trije novi zakoni in sicer o kljukasti državni zastavi, o državljanstvu in zakon o zaščiti nemške krvi, po katerem je prepovedano sklepati zakone med židi in med državnimi pripadniki nemške ali plemensko sorodne krvi.

Grške zmede. Spredej poročamo, kako so se uprli nekateri grški častniki vojnemu ministru in podpredsedniku vlade generalu Kondilisu. Odstavljeni poveljnik I. armadnega zbora general Panajotakis je zopet postavljen v službo in vojni minister Kondilis je podal ostavko, katere pa predsednik ni sprejel.

Prireditve.

Sv. Pankracij. Z vsem naporom se je vendar posrečilo, razgledni stolp toliko dogotoviti, da se bo v nedeljo dne 22. septembra blagoslovil in otvoril. Pridite društva in zastopniki korporacij, da pokažemo ob meji države svojo zavednost, da smo vredni svoje lepe domovine! Toliko drugorodnih narodov nas zavida za lepoto naših dolin in vrhov, za rodovitnost naših polj in vinogradov. Pridite! Potrdite nas v ljubezni in zvestobi do rodne grude! Ako pa prinesete svoj dinar za stolp, pomagate tudi velike stroške kriti! Na veselo svidenje!

Rajhenburg. Pevsko društvo »Probuda«, cerkveni pevski zbor v Rajhenburgu, priredi v nedeljo dne 22. septembra, ob štirih popoldne, v tukajšnji baziliki cerkveni koncert z bogatim programom. Vstopnina je zelo nizka: 5, 3 in 1 Din. Vljudno vabimo vse ljubitelje lepe slovenske cerkvene pesmi od blizu in daleč k obilni udeležbi. To je prvi cerkveni koncert, ki ga priredi tukaj naš domači pevski zbor. Zato podprimo naše cerkvene pevce in obiščimo vsi ta koncert!

Ali si že obnovil naročnino?

Dopisi.

Ljutomer. Te dni smo pokopali blago ženo Franciško Bežan, posestnico iz Babinec, ki je dovršila komaj 40. leto, a je morala v prezgodnji grob. Pokojnica je bila verna žena, dobra za vse in zlasti za reveže. Bolehala je na zavratni boleznii sušici, katera jo je po nekaj mesecih trpljenja iztrgala dobremu možu kot zvesto družico, sedmim nepreskrbljenim otrokom pa blago mater. Naj v miru počiva! Uzaščenenemu soprogu pa naše najiskrenejše sožalje!

Podsreda. Tudi iz našega zatišja se moramo kaj oglasiti v našem priljubljenem »Slov. gospodarju«, posebno pa sedaj, ker nas razne okolnosti silijo k temu! Da smo imeli v našem trgu letošnje leto že štiri požare, to je javnosti že itak znano. Zakrito pa je še, kdo je požigal. Požigalec je še prikrit, čeravno so oblasti kakor tudi domačini pridno na delu, da bi zločinca razkrinkali.

Ponikva ob južni žel. Dne 15. septembra smo organizirali JRZ za našo občino. Na pobudo g. Štefana Gajseka se je zbralo 40 zaupnikov bivše SLS. Na predlog g. župnika smo z navdušenjem sklenili, da vstopimo v novo politično formacijo. Takoj smo postavili 36 zaupnikov za 19 okolice ponikovske občine, za vsako večjo okolico po dva. Izvolili smo tudi krajevni odbor sedmerih članov, ki začne takoj z delovanjem. Pri zadnjih svobodnih volitvah leta 1927 je štela bivša SLS tukaj 285 zavednih pristašev. Upamo, da to število ostane in se še pomnoži. Za predsednika JRZ je bil soglasno izvoljen g. Franjo Žličar, ugledni posestnik in gostilničar v Ponikvi. Razšli smo se veselo razpoloženi in polni hvaležnosti do svojega voditelja dr. Antona Korošca, ki nam je priporil zlató svobodo.

Za polovično ceno dobijo

naročniki »Slovenskega gospodarja« sledeče knjižice:

Zemljiška knjiga Din 5.— (2.50)

Kako si sam izračunam davek Din 4.— (2.—)

Zaščita kmetov v Jugoslaviji Din 5.— (2.50)

Predpisi o cestah in prometu na cestah Din 14.— (7.—)

Zakon o volitvah narodnih poslancev Din 8.— (4.—)

O bolnišnicah in bolniških pristojbinah D 5.— (2.50).

O zadnji knjigi imamo sledeče pismo: »Zahvaljujem se vam, da ste izdali to knjigo. Dosedaj sploh nismo vedeli, kake pravice imamo, kar se bolnišnic tiče. Koliko ljudi je brez potrebe že plačevalo visoke bolniške pristojbine. Tudi jaz sem jih. Sedaj sem dal pa Din 2.50, pa sem prihranil okrog 200 Din. Res je, najdražja je nevednost, zato objavite to pismo, da vsem priporočam knjižice, ki jih izdajate.«

Knjižice se naročajo pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Ženski svet

Materinstvo.

(Dalje.)

Omenila sem že na tem mestu, da je čistota telesa izredne važnosti za ženo zlasti v njenem blagoslovljenem stanju. Večkrat bi se morala skopati v topli vodi, ali se vsaj umiti. Tudi perilo mora biti snažno; sicer se pa na čistem telesu itak ne zamaže tako hitro. Krojeno pa naj bo tako, da nikjer ne veže, torej brez različnih pasov in podobnega.

V tem času bi si morala vsaka žena pripraviti najpotrebnejše stvari za porod. Marsikateri bo morda prav prišel nasvet, saj dostikrat ostane žena in mlada mati popolnoma prepuščena svoji nevednosti.

Kaj je treba pripraviti za porod?

Več rjuh in prevlek za blazino, več brisač, dva kosa nepremočljivega platna, več obvez, en trebušni pas, zaponke, zavojček vate, lizol, vazelin, umivalno posodo s toplo in mrzlo vodo.

Veliko važnost je treba položiti na čistočo perila. Ni vse eno, če se uporabijo za obveze kake stare, zamazane cunje; s temi se lahko bolnica tudi zastrupi, ker pride nesnaga v dotik s krvjo. Lahko pa so obveze narejene iz starega blaga, samo da so bele, prekuhane, čisto oprane in posušene na soncu. Trebušni pas rabi žena takoj po porodu, to pa radi tega, da dobi telo zopet svojo lepo linijo. Dostikrat se opazi pri naših kmetijskih materah, da imajo tudi po porodu prav tako močan trebuh, kakor preje. Temu se da s pasom odpomoči. Naredite ga prav tako lahko iz starega blaga.

Vse stvari, ki se rabijo pri porodu, naj bodo v bližini postelje, da so lahko takoj pri roki. Soba, v kateri je bolnica, naj bo snažna. Na oknih naj bodo zavese, da se okna lahko po potrebi zastre.

Če imamo posteljo, v kateri je koruzno ličje, jo je treba dobro prerahljati. Pregrnemo slamnjačo s plahto ali z lahko odejo, ker postane sicer bolnici ličje pretrdo. Preko odeje pa razgrnemo nepremočljivo platno, ali časopisni papir, ki dobro vpija. Nato pride rjuha, ki jo je treba na vogalih dobro pripeti. Čez to rjuho damo še eno, napol zloženo, ki pride ravno pod hrbet in jo lahko zelo enostavno odstranimo, če se zamaže, da bolnice ni treba prekladati. Dobro je tudi, če položimo na platno ali papir še kakšno staro rjuho, da se ne premoti blazina.

V tem slučaju ni treba varčevati s perilom. Postelja mora biti snažna, četudi nimamo na razpolago kdo ve koliko perila. Kdo drugi je bolj potreben lepe postelje kot takšna žena? Oprati pa se da z lahkoto vse. Namočimo v mrzlo vodo, nato ga namilimo, izperemo in vnovič namiljenega prekuhamo. Tako ne bodo nikjer ostali madeži.

(Dalje sledi.)

Pripravljanje sadnega kisa.

Dobar sadni kis je veliko vreden, zlasti še, ker ga lahko na povsem enostaven način pripravimo. Treba je le, da razne sadne odpadke, lupine, tropine, brez katerih ni nobeno gospodinjstvo, zbiramo v lončeni posodi in zalivamo z gorko vodo. Posodo pokrijemo s snažnim prtom in postavimo v kuhinjo na toplem prostoru. Novo odpadke, ki pa ne smejo biti gnili, vedno pridevamo in zopet zalivamo z gorko vodo tako, da so pokriti. Na ta način dobimo v 5—6 tednih okusen kis; precedimo ga skozi gost prt in ga hranimo v dobro zamašenih posodah

na hladnem. Če hočemo, da hitreje vzkipi, damo nekoliko dobrega sadnega ali vinskega kisa.

V večjem kmetiskem gospodinjstvu je prirejanje kisa možno v večjem obsegu in sicer iz sadja: iz jabolk, hrušk, lesnik, ali pa iz sadnih tropin.

Sadje, ki pa mora biti zdravo in snažno, zdrobimo, stisnemo in nalijemo mošt v pripravo posodo, kjer naj vre. Ko dobro povre, ga pretočimo in postavimo na prostor s 25—30 stopinj C temperature. Ta toplota je najbolj primerna za razvoj očetnih glivic, katere izpreminjajo alkohol, ki nastane pri vrenju, v kis. Poleg toplote je nujen tudi zrak; zato posoda ne sme biti zabita. Če prilijesh pri kipenju nekoliko sadnega kisa, pospešiš kisanje.

Iz sadnih tropin naredimo kis takole: Tropine predrobimo, denemo v kad in obtežimo ter zalijemo z gorko vodo (na 100 kg približno 35—40 litrov vode), da so pokrite. To vsak dan premešamo. Ko prevre, pretočimo tekočino in ravnamo kakor preje. Čim več sadnega soka pustimo v tropinah, tem boljši jesih dobimo.

Tako si brez stroškov pripravimo dober in zdrav kis, ki odtehta vse umetne esence, ki niso ne zdravju in ne denarnici v korist.

O hranilni vrednosti krompirja.

Poleg kruha je naše najvažnejše živilo — krompir. Saj ni dneva, da ga ne bi gospodinja postavila v katerikoli obliki na mizo. V jeseni je krompir izredno okusen, ker je še mlad. Nezrel krompir ni dobro uživati, ker lahko povzroči črevesni katar. V zimskih mesecih rad zmrzne, njegov okus postane zoprno osladen in prične gniti. Na pomlad začne kaliti. Kali so zelo strupene in je treba odganjajoči krompir pred uporabo dobro očistiti.

Glavna sestavina krompirja je poleg vode škrob. Razen tega vsebuje tudi nekaj tolišč in beljakovine. Ker zavzema voda največjo količino, krompir nima velike hranilne vrednosti, a kljub temu je važna in potrebna jed, ker ga dajemo k mesu in k sočivju. Tako smo navajeni nanj, da se nam ne zdi kosilo popolno, če ni bilo krompirja na mizi.

Krompir pospešuje prebavo, napolni želodec in ohrani človeku sitost. Če pa je dobro zabeležen, se s tem njegova hranilna vrednost poveča.

Ker pospešuje škrob odebelitev, zato ljudem, ki se nagibljejo k debelosti, ni priporočati, da bi uživali preveč krompirja.

Konzerviranje.

Vlaganje fižola v stročju.

Za vlaganje fižola v stročju smemo uporabiti le mlado, še nedoraslo stročje, ki še nima debelih zrn. Najbolj enostaven način konzerviranja je sledeči:

Za 1 kg stročja vzamemo 20 dkg soli. Pripravimo snažno posodo, škač ali kaj podobnega, ter potresemo po dnu s soljo. Nato vložimo plast stročja, debelo za tri prste. Fižol mora biti očiščen, opran ter nekoliko osušen. Na fižol potresemo zopet sol. Vsako naslednjo plast stročja močneje osolimo, ker se sol steka navzdol. Pokrijemo s čistimi deskami in obtežimo s kamnom. Naslednji dan dolijemo po potrebi toliko vode, da stopi čez deske.

Tako pustimo fižol, dokler se ne skisa. Kadar ga rabimo, odstranimo pene ter damo fižol v vodo, kjer ga pustimo čez noč, da mu

voda odvzame odvečno sol. Pri kuhanju je treba paziti, da fižol hitro zavre, da ne ostane trd.

Gobice v kisu.

Majhne jurčke ali tudi mlade sivke osnažimo in operemo. Kis razredčimo do polovice z vodo, mu pridenemo nekaj zrnč celega popra, dišečih klinčkov in soli ter kuhamo v tem gobice 3 minute. Ko se shlade, jih zložimo tesno v kozarce. Zalijemo jih z nanovo prekuhanim kisom, ki smo ga ohladile. Na vrh nalijemo nekoliko olja in dobro zavežemo.

Hruške in češplje v oslajenem kisu.

Vzemi 1 liter dobrega vinskega kisa in mu prideni pol kg sladkorja in v krpico zavezanih dišečih klinčkov, skorjico cimeta, limoni, ne lupine ter pusti, da zavre. V to tekočino deni olupljene, na štiri dele razrezane hruške ali češplje in kuhaj, dokler se sadje ne zmehča. Češplje pred kuhanjem prebodi do koščice, da se bolj prepoje. Vro naj počasi, da ne razpoka. Ko se kompot ohladi, ga deni v steklenice, katere šele naslednji dan dobro zaveži s pergamentnim papirjem. Tega naj prej zmoli v topli vodi, da postane mehka in ga dobro obriši.

Jabolčna marmelada.

Zrela jabolka operi, zreži na krahle in jih kuhaj v vodi, da postanejo mehka. Pretlači jih in prideni na 1 kg mezge pol do tri četrt kilograma sladkorja. Mezgo kuhaj tako dolgo, da obvisi v debelih kepah na žlici. Okus izboljšaš, če dodaš cimeta, dišečih klinčkov in limoninega soka. Še vročo mezgo deni v pogrete kozarce in jih zaveži šele, ko se mezga ohladi. Hrani jo na suhem in nepretoplem prostoru.

Breskvinno mezgo

napraviš kot marelčno. Dobro je tudi, ako kuhaš skupaj polovico breskev in polovico češpelj.

Kuhinja.

Zelenjadna juha.

Korenje, petršilj, kolerabico, zelje, ohrovt, paradižnik, karfižolo razrežemo na rezance in dušimo na masti. Posebej napravimo svetle prežganje, na katero damo prepraženo zelenjavo, zalijemo z juho ali z vodo, osolimo in popramo. Lahko tudi zraven zakuhamo nekaj peščic riža.

Gobova juha s krompirjem.

Gobe očistimo ter zrežemo na tanke rezine. Na masti prepražimo drobno zrezane čebule, česna in zelenega petršilja. Posebej skuhamo na kocke zrezan krompir, ga zalijemo z juho ali s kropom in dodamo pražene gobe. Ko je krompir mehak, napravimo prežganje in mu ga pridenemo. Juho osolimo, popramo in okisamo po okusu s kisom ali s kislo smetano.

Kamelice

so zelo koristne. Iz njihovega cvetja kuhamo čaj, ki lajša bolečine pri krčih pri revmatizmu in prehladu. Povzroča tudi potenje. Celo za dojenčke je priporočljiv, ker jih krepi in zdravi. Čaj kuhamo iz kameličnega cvetja; bilke pa tudi lahko skuhamo in jih uporabljamo za parne kopeli. Kamelice je treba trgati takrat, ko cveto. Sušimo jih na senčnem, suhem in zračnem prostoru. Če jih sušimo na soncu, jim odvzame vonj in s tem tudi zdravilno moč.

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

»Ampak master, če mislite stavo dobiti, morate naju prej ustreliti ko midva vas —! In če naju ustrelite, vam ne moreva vrniti dolarjev!«

»Vseeno! Stavo bi dobil in dovolj imam, da mi ni treba vrniti tistih dolarjev. Lahko jih obdržite.«

Grbasti je majal z glavo in dejal dolgemu:

»Stric, takega človeka pa še nisva videla in ne slisala! Pojdiva k njemu pa si ga ogledajva natančno!«

Z naglimi koraki je odhitel v dolino, okorno in raven ko sveča je stopical dolgi za njim, kot da ima fiziološko v hrbtu mesto hrbtenice.

Anglež je še vedno držal dolarje v roki.

»Le shranite jih!« je dejal mali. »S stavo ne bo nič! In naj vam svetujem tole! Ne kažite denarja po divjini, sicer vam ga bodo vzeli in še življenje povrh!« Ogledoval ga je.

»Hm —! Res ne vem, kaj si naj mislim o vas in kam vas naj dam —. V vaši glavi nekaj ni v redu —.

Pa poskusili bomo z vami. Pojdite! Le nekaj korakov tjale gori.«

Iztegnil je roko in mislil prijeti Angleževega konja za uzdo.

Tedaj pa se je v Angleževih rokah zablistal samokres.

»Roko proč, sicer bom streljal!« je zaklical ostro in zapovedujoče.

Prestrašen je odskočil mali in segel po puško.

»Pusti puško!« je spet zapovedal Anglež. »In ne genita se!«

Na mah se je ves spremenil. Njegov neumen obraz je izginil in iz njegovih oči se je bliskala odločnost, da sta ga dolgi in mali kar nema gledala.

»Mar res mislite, da sem prismojen?« je pravil. »In me imata za človeka, ki z njim smeta počenjati, kot da je vsa prerija vajina last —? Motita se!«

Dosedaj sta vidva mene izpraševala in odgovarjal sem vama. Odslej pa bo narobe, jaz bom izpraševal!

Kako vama je ime?»

Strahoma je pogledal mali po Angležu, ni še verjel, da bi mislil mož resno, pa v njegovih očeh je bilo nekaj gospodovalnega in zapovedujočega, — plaho in pol v jezi pol v zadregi je odgovoril:

»Tujec ste tod, zato menda ne veste, kdo sem. Pa poznajo naju med Mississipijem in San Franciscem, da sva poštena, miroljubna lovca.«

»Kam gresta?«

»V gore.«

»Po kaj?«

Popraševal je z glasom, ki ni dopuščal nobenega obotavljanja, ostro kakor sodnik.

»Da si poiščeva družbo bobrarjev,« je pokorno odgovarjal mali.

»Well —! Kako vama je ime?«

»Najini pravi imeni bi vas pač malo zanimali. Na zapadu pa pravijo meni Humpty Bill, ker sem žal gibav, kar pa me prav nič ne moti in umrl tudi ne bom radi tele svoje grbe. Mojemu prijatelju tule pa pravijo stric Gunstick, ker stopica po svetu okorno, kot da je požrl nabojnik.«

Takole! Povedala sva vam svoji imeni in upava, da bode tudi vi povedali resnico, ne pa zbijali neumnih šalj!«

Anglež ju je motril bistro, kot da jima misli pogledati na dno duše, pa shranil samokres, segel v žep in izvlekel papir.

»Ne zbijam šalj! In za poštena človeka vaju imam!«

Tule je moj potni list!«

Vzela sta ga, brala, se spogledovala, dolgi je na široko odprli oči in zijali, grbasti pa je dejal, topot zelo vljudno:

»Res lord —! Lord Castelpool —!

Ampak lord, kaj pa počenjate na preriji —? Vase življenje je tod v nevarnosti in če —.«

»Pshaw —!« ga je prekinil Anglež. »Kaj počenjate tod? Prerijo bi rad videl in Skalno gorovje, potem pa pojdem v San Francisco. Povsod sem že bil na svetu, le v Zedinjenih državah še ne. Pa sem prišel v Ameriko, da si jo ogledam.«

Pojdimo h konjem!«

»H konjem —? K čigavim konjem?«

»Vidim, da sta jezдила, gotovo sta nekje pustila konje.«

Mali je kar gledal.

»Vidite, da sva jezдила —?« je hlastnil. »Hm —! Seveda ste prav videli —! Tamle za gričem stojita najini mrhi, kjer sva počivala, preden ste prijezdili mimo.«

»Pojdimo!«

Razjahal je, prijel konja za vajeti in stopil pred njima po dolini. Začudena sta šla westmana za njim, nista vedela, kako jima je. Takó samozavestno je na mah nastopal, da si mu nista upala ugovarjati.

Za gričem sta se pasla dva konja, res mrhi sta bili, mršavi kljuseti, bolj koza ko konj. Angležev konj je šel za svojim gospodarjem krotko ko pes in ko sta mu prišla westmana preblizu, je jezno zarežgetal in bil okoli sebe.

»Strupena mrha —!« je dejal Humpty Bill. »Zelo nevljuden je!«

»O ne! Pač pa dobro ve, da si še nismo v sorodu, pa je rajši zaenkrat sam. Tudi z vajinima konjema si ne bo dober.«

»Takó pameten je —? Mu ni videti —. Menda ste ga odvedli kar izpred pluga —?«

»Oho —! Pristen kurdijski žrebec je, če dovolite!«

»Kurdijski žrebec —?« je zijal westman. »Kaj pa je tisto?«

»No, — žrebec iz Kurdistan.«

»Takó —? Kje pa je tista dežela?«

»Med Perzijo in Turčijo.«

»Kje pa ste ga kupili?«

»V Kurdistanu seveda.«

»Tam ste bili?«

»Da. In ga vzel s seboj.«

»Na Angleško?«

»Da.«

»Iz Angleškega pa v Ameriko?«

»Kakor vidite.«

Westmana sta molčala in se spet spogledovala. Lord je govoril malomarno, kot da govori o ptičku, ki ga je kdo kupil na sejmu in vzel domov s kletko vred.

Pa še huje sta se čudila.

V travi je ležala odeja in na njej pečeno srnje stegno. Udobno je sedel lord, vzel nož, si odrezal lep kos in ga djal v usta, kot da je pečenka pripravljena za njega.

Kar onemela sta. Končno je dejal mali:

»Pravzaprav ste mi všeč, lord! Kdo se bo na preriji mnogo obotavljal!«

»Se tudi ne obotavljam! Včeraj sta vidva ustrelila tole pečenko za mene, danes ali jutri jo bom pa jaz za vaju.«

»Takó —? Včeraj —? Odkod pa tisto veste?«

»No, — na mesu se pozna.«

»Takó —? In jutri nama bode vi ustrelili pečenko? Mar menite, da bomo jutri še tule sedeli, vsi trije in kot da smo si dobri prijatelji?«

»Tule ne bomo sedeli, pa skupaj bomo ostali, jutri in še mnogo dni,« je pravil lord ravnodušno in pridno žvečil.

»Takó —? Kdo pravi?«

»Jaz, lord Castelpool.«

»Stavimo? Deset dolarjev in še več stavim.«

Segel je za hrbet in potegnil torbo pred sebe.

Humpty je zamahnil z roko.

»Pustite bankovce! Rajši ne bomo stavili.«

»Well —! Pa prisedita! Razložim vama, kako mislim.«

Dalje sledi.

Tihotapjenje dijamantov s pomočjo mačke.

Na zelo prebrisan način je ogromno obogatel bivši iskalec dijamantov. Artur Denigan je posedal sam dijamantno polje, katerega je končno precej drago prodal angleški družbi. Z izkupičkom za dijamantni rudnik je živel Denigan nekaj let najbolj razkošno življenje, dokler mu ni preostalo samo toliko, da se je lahko prepeljal iz Anglije nazaj v Afriko. Nastopil je službo dijamantnega iskalca z namenom, da bi izmaknil družbi, kateri je nekoč prodal svoj rudnik, najlepše dijamante. V ožigled prehudi kontroli se mu ni nudila nobena priložnost, da bi lahko dijamante iztihotapljal. Slednjič se mu je rodila povsem izvirna tihotapska misel. Nabavil si je mačko, katera ga je spremljala vsak dan na delo. V dijamantni jami je imel skrito vso dragoceno kamenje, katerega je bil nakradel. Vsak dan je skril med košato dlako mačke po par dijamantov in se mu je posrečilo, da je spravil s pomočjo mačke velik zaklad na varno.

Najbolj nevarni čas

za prometne nesreče je zjutraj med 5. in 6. uro. Za tem je najbolj nevaren čas med 6. in 7. uro zvečer.

Velik prekeoceanski parnik

ima s seboj 10.000 ton sladke vode.

Orhideje

niso radi tega tako zelo drage, ker so redke, ampak radi zelo počasnega razvoja. Nekatere vrste orhidej rabijo 40 let, predno se razvežejo.

V Londonu

je 2574 uradno zabeleženih klubov.

V Združenih ameriških državah

obiskuje 21 milijonov otrok državne šole.

Nova knjiga.

»Sodobna gasilska služba«. Tako je naslov lični, zelo poučni in koristni knjigi, ki je ravno izšla. Spisal jo je bivši poveljnik ljubljanskih poklicnih gasilcev Janez Furlan. Ta knjiga vsebuje vse, kar mora vsak današnji gasilec znati, zato je neobhodno potrebno, da si jo nabavijo vsi gasilci. Knjigo sta odobrila ministrstvo za telesno vzgojo in pa »Vatrogasni savez Jugoslavije« ter jo toplo priporočila vsem gasilskim četam. Knjiga, ki je bogato ilustrirana in vezana v platno, stane 60 Din. Kdor naroči nad 5 knjig, dobi eno brezplačno. Naroča se na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekliči, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

V uk v trgovino želi priti močen fant z 1 razredom gimnazije, zmožen tudi nemškega jezika. Vprašati pod »Pošten« na upravo našega lista. 945

Sprejme se služkinja na deželo, mesečna plača 150 Din. Naslov v upravi lista. 947

Mlado skromno kmečko dekle išče slovenska katoliška družina v Beogradu za pomoč v gospodinjstvu in šivanju. Plača 150 Din. Ponudbe na upravo lista pod »Izučena šivilja«. 946

Trgovski vajenec s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga v Mariboru. Ponudbe na upravo lista pod štev. 5000. 942

Sprejem majerja z vsaj 5 delovnimi močmi (lastne) za večje posestvo pri Mariboru. Pogoj poštenost. Vprašati I. Ločičnik, Maribor, Koroška cesta 106. 938

Viničarja iščem, 2 moči brez otrok, za Rožički vrh št. 59, vpraša se: Rozman, Celje, Vodnikova ulica 6. 948

Viničar, zakonski par brez otrok, se išče. Naslov v upravi lista. 928

Sprejme se majer z več delovnimi močmi za bregovito posestvo na Pohorju. Ponudbe je poslati na upr. lista pod »Eksistenca«. 932

Zakonski par brez otrok išče službo kot šafar ali kaj sličnega. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Ranovstajajoči«. 933

Sprejem viničarja, 3—4 delavne moči. Naslov v upravi lista. 935

STANOVANJA:

V bližini Maribora pri farni cerkvi se da v najem ena soba družini brez otrok. Naslov v upravi lista. 910

LOKALI:

Lokal za čevljarja ali šiviljo se odda za 150 D, Ptuj, Zg. Breg 18. 930

HRANILNE KNJIŽICE vseh denarnih zavodov kupujemo po najboljši ceni — Bančno kom. zavod Maribor, Aleksandrova cesta 40. 839

Oglasi

v »Slov. gospodarju« imajo najboljši uspeh!

POSESTVA:

Proda se enonadstropna, dvodružinska hiša z vodovodom, za elektriko pripravljena, vrt, njiva, sadonosnik in gospodarsko poslopje. Šmarje pri Jelšah 45. 927

Prodajam posestvo tik glavne ceste, 5 minut od postaje Cirknica. Kaniža 22, Pesnica. 936

Proda se v bližini postaje Orehova vas-Slivnica travnik, najprimernejši za več stavbenih prostorov. Hotinja vas 40. 939

Lepo posestvo se prodaja, 17 oralov z inventarjem vred. Klemenčič Franc, Sv. Marjeta ob Pesnici 56. 940

Majhno posestvo je na prodaj. Naslov: Spod. Hoče št. 100. 941

RAZNO.

Halo, kmetovalci! Prima semenski ječmen (zimski) prodaja oskrbnišvo »Brandhof«, Studenci pri Mariboru. 931

Vinogradniki, pozor! Nove sode in merice 10 l, vseh velikosti prodaja poceni Lešnik, Sv. Martin, Vurberg. 937

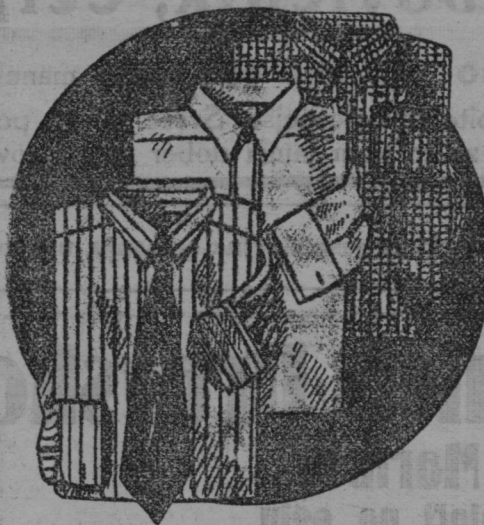
Novodošli razni sviterji, oblačilno blago za jesen in zimo. Obiščite trgovine Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. 923

Opeko, strešno in zidno, dobavlja, eventualno proti plačilu s hranilnimi knjižicami, po najnižjih cenah, franco vsaka postaja, Opekarna Ormož. 813

Odpadke železa, kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po najvišjih dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 867

V Novi Starinarni, Maribor, Koroška cesta 3, se zopet dobijo ostanki zameta, flanela, cajga, belega platna, svile in barhenta. Velika zaloga moških in ženskih srajc, hlač, obleke za dečke in deklice, čevlje in nogavice vseh velikosti, volneno blago, ostanke za moške obleke, volnene jopice, slamnjače, stare zimске suknje ter različno pohištvo, šivalni stroj za 480 Din. 943

»Slovenjegoričani«! Zakaj gremo, če pridemo k Sv. Lenartu v Slov. gor., vsi radi v gostilno Frančeka Arnuš, Plujška cesta 34? Zato, ker je Franček naslednik stare slovenske Arnušove gostilne in ker smo tamkaj za majhen denar najboljše postreženi. 946

Srajce

za šport, veselice in delo; dalje vse moško in žensko perilo iz platna, cefira, oksforda, batista, svile in šifona kakor tudi toplo zimsko moško in žensko triko perilo Vam nudi po zelo znižanih cenah

Trgovski dom

Stermecki

tovarna perila in oblek
Celje št. 24

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik, ki ga prejmete brezplačno! Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar!

Motorno kolo, šivalni stroj prodaja poceni mehanik Draksler, Maribor, Veitnjaska 11. 944

Naznanjam, da sem dobil velike množine manufakturnega blaga za moške in ženske obleke po zelo znižani cenah. Močan flanel po Din 5.— (in ne po 2 Din, kar je bilo zadnjič v listu pomota). Se priporoča Franjo Klanjšek, Maribor, Glavni trg 21. Vzamem v plačilo hranilne knjižice mariborskih hranilnic. 915

Dražbeni oklic. Sresko sodišče v Konjicah prodaja na javni dražbi dne 25. 9. t. l., ob pol 9. uri dopoldne, hišo vl. št. 88 k. o. Konjice v sredini trga, opremljeno s parno pekarno. Cenilna vrednost Din 118.824.70 Din. Najnižji ponudek 59.11.25 Din. Za kupnino se vzamejo tudi hranilne knjižice po obstoječih predpisih. Važno za pekarske mojstre. 929

Blago za zavese

po 4 Din

536

v TRPINOVEM BAZARU.

Golša, nabrekel vrat

je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravočasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi česar lahko nastopijo neprijetni, a često tudi nevarni pojavi. — Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovite. Stevilni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostega

domačega zdravljenja s piljem

nagel in povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, ki jo vsakomur 934

popolnoma brezplačno

pošljemo. Zadostuje dopisnica. Poštno zbiralno mesto:

ERNST PASTERNAK, Berlin, S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. P. 83.

Manufakturna in modna trgovina, industrija odej in perila

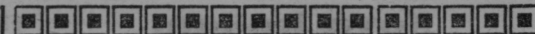
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica št. 15

naznanja ponovno znižanje cen vsemu manufakturnemu blagu.

Zaupajte, da kupite tu najcenejše. Sveže blago, poštna mera, nizke cene — za to Vam jamči dober glas trgovine.

640

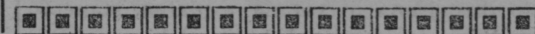
Kdor v »Slovenskem gospodarju« oglasuje, uspeha gotovo se raduje!

**Lepo zdravo koruzo,
banaško moko in
špecerijsko blago**

po najugodnejših cenah pri 862

Anton Fazarinc, Celje

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE L E P R I

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

167

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedajboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bo naša vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.